

KANTAR

**Kopiering av
opphavsrettslig beskyttet
innhold i 2018**

KANTAR

Kirkegata 20, Postboks 240 Sentrum, N-0103 Oslo
t +47 911 11 600 f +47 23 29 16 01
e info@kantarc.no www.kantarc.no
Org nr NO 890 660 002 MVA

Innhold

Nøkkeltall	3
Om undersøkelsen	4
1. Hovedtall	7
1.1. Totalt volum, kompensasjonsberettigede kopier	7
2. Verkstypene	10
2.1 Musikk	10
2.2 Lydbøker/hørespill	12
2.3 Radioprogram/podkast	14
2.4 Musikkvideoer	16
2.5 Film	18
2.6 TV-serier	20
2.7 Nyhets- og sportsprogram	22
2.8 Dokumentarer	24
2.9 Underholdningsprogram	26
3. Opptaksmuligheter i husstanden	28
4. Bakgrunn: Norsk mediebruk	31
Strømming erobrer mye av tiden brukt på medier	31
Vedlegg:	34
Vedlegg 1. Antall timer kopiert	35
Vedlegg 2. Antall personer som har kopiert	37
Vedlegg 3. Antall ulovlige kopier	38
Vedlegg 4. Offline lagring via strømmetjenester	39
Vedlegg 5. Estimeringer, feilmarginer og konfidensintervall	41
Vedlegg 6. Fjerning av ekstremverdier	43

Nøkkeltall

- Totalt antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier faller fra ca. 20,8 millioner kopier i 2017 til ca. 20,4 millioner i 2018.
- Antallet ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audiovisuelle verk øker med ca. 15 prosent, sammenlignet med 2017, fra ca. 14 til 16,9 millioner kopier.
- Antallet ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audioverk faller fra ca. 6,8 til 3,6 millioner kopier. Tallet har variert i spennet mellom 5 og 8 millioner siden 2011, men faller nå for første gang under 5 millioner ukentlig kopier.
- Av alle verkstypene genererer TV-serier flest kompensasjonsberettigede ukentlige kopier, med estimerte ca. 7 millioner kopier i uken. For første gang genererer podkast/radioprogram flest ukentlige kopier av audioverkene, estimerte 1,7 millioner, mot 1,6 millioner musikklåter.
- Omtrent 75 prosent av de totale kompensasjonsberettigede kopiene gjøres via TV-mottaker. De øvrige 25 prosent gjøres samlet via kopieringskilder som internett, harddisk, TV/radio uten TV-mottaker, og fysiske formater som CD/DVD.
- Totalt er det ca. 46 prosent av befolkningen som svarer at de kopierer (minst én kopi) ukentlig eller oftere. Dette er en oppgang fra ca. 40 prosent i 2017.
- Totalt kopieres det i underkant av 16 millioner timer kompensasjonsberettigede kopier i en gjennomsnittsuke, mot ca. 13 millioner i 2017. Altså finner vi en økning i «antall timer kopiert» til tross for at «antall totale kompensasjonsberettigede kopier» er relativt stabilt, målt mot fjoråret. Grunnen til dette er at verkstyper med lang varighet – som TV-serier, film og radio/podkast – øker mer enn verkstyper med lav varighet.
- For første gang ser vi at andelen som oppgir at de har opptaksmuligheter via TV eller TV-mottaker går ned. 54 prosent svarer at de har opptaksmuligheter i husstanden, mot 60 prosent i 2017. Dette tilsvarer omtrent 1,3 millioner husstander.
- Vi finner den største økningen i offline lagring på strømmetjenester for radioprogram/podkast og TV/film-program. Likevel er det klart flest kopier av musikklåter, med ca. 30 millioner ukentlige kopier, som lagres offline via strømmetjenester.

Om undersøkelsen

I løpet av 2018 har Kantar, i samarbeid med Norwaco, gjennomført en landsrepresentativ kopieringsundersøkelse blant befolkningen i Norge.

Formålet er å kartlegge i hvilket omfang det kopieres musikk, film, TV-program og lydproduksjoner i Norge. Undersøkelsen vil fokusere særlig på omfanget av kompensasjonsberettiget kopiering. Vi vil også se på forskjellene i kopiering av audio (lyd)- og audiovisuelle (lyd/levende bilde) verk.

Det spørres konsekvent om kopiering til privat bruk.

Tallene i rapporten gir et grunnlag for fordeling av midler mellom de rettighetshavergrupper Norwaco representerer.

Til og med 2015 har undersøkelsen blitt gjennomført av Ipsos-MMI. Kantar har gjennomført undersøkelsen i 2016, 2017 og 2018. Det er viktig å være oppmerksom på metodiske forskjeller fra tidligere runder av undersøkelsen når vi redegjør for historiske tall. Dette kan dreie seg om nye spørsmål, omformuleringer, endret rekkefølge etc. Vi vil da enten kommentere eventuelle forskjeller eller ikke plassere de nye resultatene inn i de historiske tidslinjene. Vi vil bygge videre på tidslinjene når vi ser det er tilstrekkelig samsvar med tidligere metode.

Kopieringen estimeres primært for hele befolkningen, uten ytterligere nedbryting på målgrupper. Estimaten blir konsekvent rapportert for «siste syv dager». For eventuelt å få estimater på total kopiering gjennom hele året, må estimatene ganges med 52.

Feltperioder: Feltperiode 1 varte fra 27. april til 29. mai 2018. Feltperiode 2 varte fra 19. oktober til 1. november, 2018. Undersøkelsen er altså gjennomført i to ganger to såkalte gjennomsnittsuker, hvor det ikke er nasjonale ferier eller spesielle hendelser som kunne gjort periodene atypiske.

Antall intervju: 2078 intervju totalt.

Datainnsamlingsmetode: Webintervju. Undersøkelsen er gjennomført på Kantar sitt panel, GallupPanelet. Et viktig aspekt i forhold til å benytte panelutvalg i denne undersøkelsen er at GallupPanelet består av tilfeldig rekrutterte medlemmer, enten via egne rekrutteringsundersøkelser, eller som tillegg til andre befolkningsrepresentative kartlegginger. Panelet er ISO-sertifisert.

Målgruppe/Utvalg: Utvalget er trukket proporsjonalt med befolkningen på kjønn, alder og geografi, 16 år +.

Feilmarginer: Estimatenes presisjon avhenger av utvalgsfordelingen og det antall respondenter som ligger til grunn for beregningen. Et utvalg på 2000 respondenter er beheftet med statistiske usikkerhetsmarginer i størrelsesorden +/- 1,0-2,3 prosentpoeng, avhengig av hvor nærme resultatet ligger 100 eller null prosent. Ytterligere beregninger av feilmargin og redegjørelse for konfidensintervall kan leses om i vedlegg 4.

Fjerning av ekstremverdier: Når vi skal sammenligne data fra år til år, er det viktig å etablere en fast metode for fjerning av ekstremverdier, for å unngå at enkeltverdier påvirker i

uforholdsmessig grad. Metoden forklares i vedlegg 5.

Vekting: Dataene er vektet med en standard befolkningsvekt for kjønn, alder og geografi. 1 prosent tilsvarer omtrent 43 200 personer i alderen 16 år+ i Norge.

Verkstyper: Rapporten kartlegger kopiering innenfor følgende verkstyper:

Audioverk	Audiovisuelle verk
Musikk	Musikkvideoer
Lydbøker og hørespill	Film
Radioprogram/podkast	TV-serier
	Nyhets- og sportsprogram
	Dokumentar- og informasjonsprogram
	Underholdningsprogram

Kompensasjonsberettigelse: Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av for eksempel film, skal følgende andeler trekkes fra:

- *Kopier med opphav utenfor EØS:* EØS-andel beregnes gjennom spørsmål til respondentene om opphav til siste foretatte kopi.
- *Ulovlige kopier:* Alle respondenter som har kopiert fra kilder hvor ulovlig kopiering er mulig, får oppfølgingsspørsmål om lovligheten av kopiene. Ulovlige kopier trekkes fra.
- *Original DVD:* Her trekkes 87 prosent av kopiene fra som ikke-kompensasjonsberettigede¹.
- *Kopier som er kjøpt fra internett:* Dette er kjøpte eksemplarer og dermed ikke kompensasjonsberettiget.
- *Kopiering som følger bruk av pauseknapp på TV-mottakeren.* Dersom man trykker på pause på TV-mottakeren og ser videre med tidsforsinkelse regnes dette i undersøkelsen som en kopi, men ikke en kompensasjonsberettiget kopi.

Hovedgrupper av kopieringskilder

I rapporten opererer vi gjennomgående med et skille mellom tre hovedgrupper av kopieringskilder:

- Kopiering fra Radio/TV (ikke via TV-mottaker), internett, harddisker og fysiske formater (som CD/DVD). Her er kopiene kompensasjonsberettigede såfremt de ikke er kjøpt fra internett, er ulovlige eller har opphav utenfor EØS.
- Kopiering av TV-innhold via TV-mottaker/TV-boks. Her er kopiene kompensasjonsberettigede såfremt de ikke er laget ved hjelp av pauseknappen på TV-mottakeren eller har opphav utenfor EØS.
- Kopiering via strømmetjenester: Enkelte strømmetjenester tilbyr offline lagring, som defineres som en kopi, men ikke som en kompensasjonsberettiget kopi.

Estimeringer på kopi av «TV via TV-mottaker» vs. øvrige kopieringskilder

Den etablerte metoden bak estimatene på kopiering av TV-innhold via TV-mottaker avviker noe fra metoden bak estimatene på de øvrige kopieringskildene. Siden undersøkelsen er erindringsbasert, og det forutsettes at det er vanskeligere å erindre hvordan man benyttet

¹ En undersøkelse gjennomført av Norwaco, viste at 13 % av originale DVD`er ikke hadde kopisperre. 87 % av DVD-kopiene beregnes derfor som ulovlige.

TV-mottakeren særlig lenger enn én dag bakover i tid, ber vi respondentene svare for gårdsdagen. Her ganger vi tallene opp med syv for å gjøre de gjeldende for hele uken. Eventuelle svingninger gjennom uken dekkes opp av at intervjuene er fordelt forholdsvis jevnt ut over ukedagene. For de andre kopieringskildene (Radio/TV utenfor TV-mottaker, internett, fysiske formater (CD/DVD), harddisk) spørres det om «siste uke». Her ganges ikke kopiantallet opp med syv.

Grunnen til at vi behandler «TV-mottakerkopiering» særskilt er fordi denne kopieringskilden utgjør den største andelen av det totale antallet kompensasjonsberettigede kopier.

Ulovlig kopiering

Undersøkelsen har tidligere år bedt respondentene anslå hvor stor *andel* av kopiene de har tatt som er ulovlig (innenfor visse kopieringskilder). For enkelthets skyld, og for å være helt sikre på at de som oppgir at de har kopiert ulovlig faktisk har gjort dette, spør vi respondentene direkte om de har kopiert ulovlig. Om respondentene svarer at de har kopiert ulovlig, får de oppfølgingsspørsmål om antall ulovlige kopier innenfor de ulike verkstypene.

Rapporten er skrevet av seniorkonsulent ved Kantar, Salve Nergården Jortveit. Alle estimeringene knyttet til verkstypene, beregninger av feilmarginer, usikkerhetsanalyse og konfidensintervall er foretatt av statistiker Heidi Walsø ved Kantar.

Kontaktperson i Norwaco er Frants Mohr.

Kantar, april 2018

Salve N. Jortveit

1. Hovedtall

I det følgende kapittelet vil vi redegjøre for det mest sentrale målet i undersøkelsen, *totalt antall kompensasjonsberettigede kopier*.

1.1. Totalt volum, kompensasjonsberettigede kopier

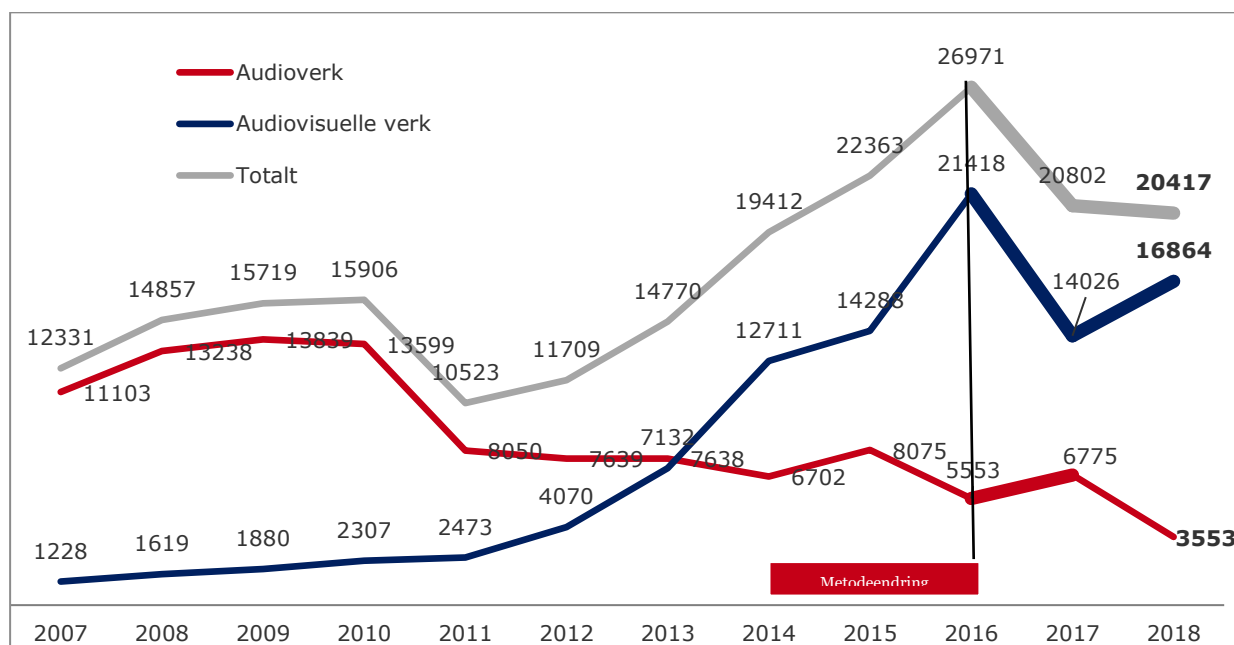
Antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier totalt faller fra ca. 20,8 millioner kopier til ca. 20,4 millioner kopier fra 2017 til 2018, altså et fall på under 2 prosent på totalnivå.

Antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audiovisuelle verk øker med 15 prosent, fra ca. 14,0 millioner til like under 16,9 millioner i 2018. Vi ser at det er særlig i verkstyper som TV-serier og film hvor økningen er størst.

Antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av audioverk ligger klart lavere i 2018 sammenlignet mot 2017. Vi estimerer en nedgang fra omtrent 6,8 millioner i 2017 til i underkant av 3,6 millioner kompensasjonsberettigede kopier i 2018. Tallet har variert i intervallet mellom 5 og 8 millioner siden 2011, men faller nå for første gang under 5 millioner ukentlig kopier.

Vi vil oppleve variasjon i kopieringen fra år til år. Den overliggende trenden er nok likevel at strømmetjenester for musikk, TV, film og video (som Spotify, Tidal, Netflix, HBO og TV-kanalenes strømmetjenester) demper behovet for kopiering av audio- og audiovisuelle verk. Dette vil kommenteres ytterligere utover i rapporten.

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier. Tall i tusen.

2007-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI. OBS! Visse metodeendringer i forbindelse med overgangen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier per verkstype

Når vi bryter det totale antallet ukentlige kompensasjonsberettigede kopier ned på de ulike

verkstypene og sammenligner med 2016 og 2017, ser vi at de største utslagene er å finne innenfor musikklåter, radioprogram/podkast og til dels TV-serier og filmer.

Kopitallet på musikklåter faller fra hele 5,6 millioner i 2017 til 1,6 millioner i 2018. I 2016 var tallet ca. 4,5 millioner. Siden vi opererer med høyere aksept for ekstremverdier i målingen av kopiering av musikklåter (se vedlegg 6), kan vi oppleve større variasjon fra år til år enn det vi vil oppleve med de andre verkstypene. Totaltallet kan påvirkes av høye enkeltregistreringer. Den overordnede trenden er likevel at kopiering av musikk er fallende. Strømmetjenester som Spotify, Tidal, Apple Music etc. erobrer stadig mer av musikkonsumet i Norge.

Podkast-lyttingen er sterkt økende i befolkningen. Tall fra Kantars Interbuss-undersøkelse (Q4-2015), viser at ca. 10 prosent lytter daglig til podkast og over 20 prosent lytter ukentlig. Går vi bare to år tilbake, var tilsvarende tall 5 prosent daglig og 15 prosent ukentlig. For første gang genererer podkast/radioprogram flest ukentlige kopier av audioverkene - estimerte 1,7 millioner, mot 1,6 millioner estimerte musikklåter. En stor andel av konsumet av podkaster krever nedlastning. Dette innebærer at det må tas kopier etter vår definisjon. Disse kopiene regnes også som kompensasjonsberettigede.

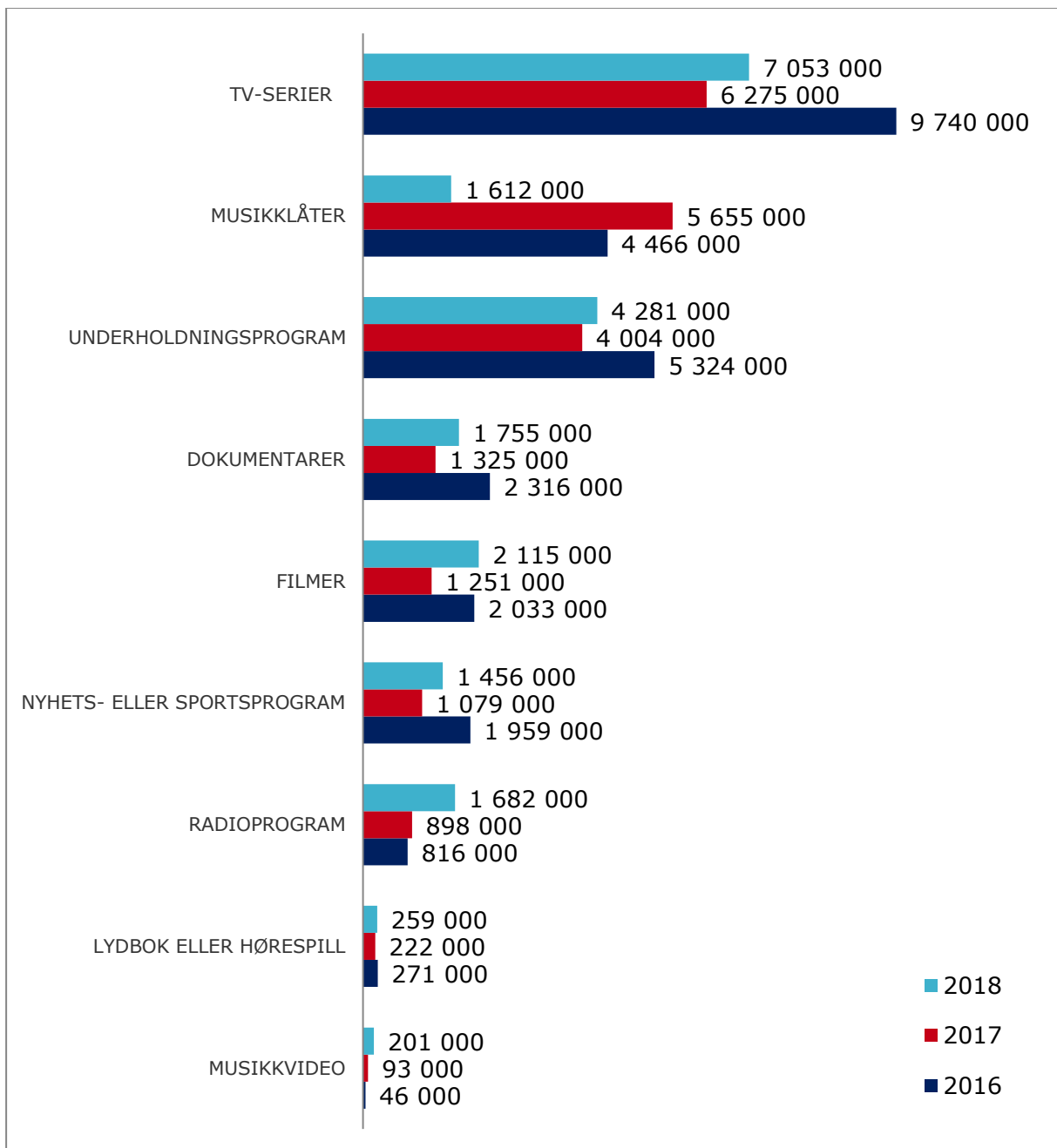
Antall kopier av episoder av TV-serier øker med omtrent 800 000 ukentlige kompensasjonsberettigede kopier, fra ca. 6,3 til 7,1 millioner ukentlige kopier. Går vi tilbake til 2016 var tallet på 9,7 millioner: Også her kan vi se fallende tendenser tross en liten økning fra 2017. Når det gjelder filmer finner vi en økning på ca. 800 000 ukentlige kompensasjonsberettigede kopier sammenlignet mot 2017: fra omtrent 1,3 til ca. 2,1 millioner kopier. I 2016 var tallet på samme nivå som i 2018.

Andre audiovisuelle verk som underholdningsprogram, nyhets- og sportsprogram, dokumentarer og musikkvideo har alle en økning målt mot 2017. Underholdningsprogram øker fra ca. 4 til ca. 4,3 millioner ukentlige kompensasjonsberettigede kopier. Nyhets- og sportsprogram øker fra 1,1 til 1,5 millioner, dokumentarer øker fra ca. 1,3 til 1,8 millioner og musikkvideoer øker fra ca. 100 000 til ca. 200 000 ukentlige kompensasjonsberettigede kopier. Imidlertid ligger både underholdningsprogram, nyhets- og sportsprogram og dokumentarer lavere enn i 2016. Musikkvideo har en jevn økning, men på et lavt nivå.

Ser vi på de historiske tallene, har hoveddelen av de kompensasjonsberettigede kopiene flyttet seg fra audioverkene til de audiovisuelle verkene. Denne utviklingen skjøt fart i 2012 i takt med at befolkningen i økende grad tok i bruk kopieringsfunksjonalitet via TV-mottakeren.

Likevel gjør ny teknologi seg gjeldende år for år som igjen påvirker behovet for å kopiere. Strømmeteknologiens gjennomslag er et eksempel, men TV-kanalene har innført nye strømmebaserte tjenester via internett som gjør det mindre nødvendig å ty til kopieringsmetoder for å få sett de TV-programmene man ønsker å se. Tjenester som «ukesarkiv», «start forfra», «T-WE», «reprise» osv. er tjenester som er løsrevet fra TV-mottakerens opptaksfunksjon og som ikke regnes som kopiering. Mange TV-distributører tilbyr også TV-app`er som gjør det mulig å strøme innhold til mobile enheter. TV-tilbudet er altså ikke lenger festet til tid og rom, til en fast sendeplan eller til stedet TV-en er plassert. Som seer kan man se TV når og hvor det passer best, uten at man nødvendigvis trenger å ta kopier.

Antall kompensasjonsberettigede kopier per verkstype per uke

2. Verkstypene

I det følgende kapittelet vil vi redegjøre for den kompensasjonsberettigede kopieringen innenfor samtlige verkstyper som omfattes i målingen.

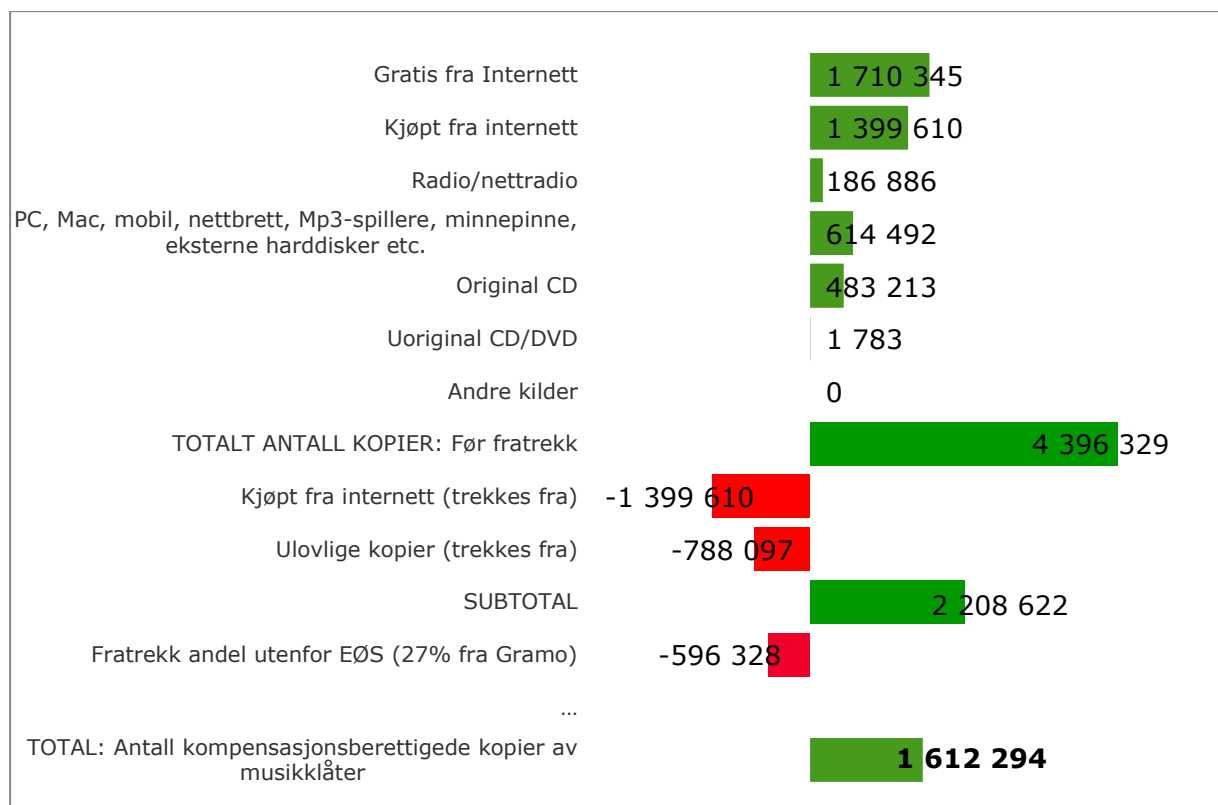
2.1 Musikk

Omtrent 20 prosent av befolkningen svarer at de kopierer musikk en gjennomsnittssuke i 2018, mot 19 prosent i 2017. Dette tilsvarer omtrent 850 000 personer over 15 år.

Av totalen på ca.4,4 millioner ukentlige musikkopier, kan ca. 1,6 millioner kopier regnes som kompensasjonsberettiget. Dette er en kraftig fall på omtrent 4 millioner kopier fra 2016. Som nevnt tidligere i rapporten opererer vi med høyere aksept for ekstremverdier i målingen av kopiering av musikk (se vedlegg 6). Vi kan derfor oppleve større variasjon fra år til år enn det vi vil oppleve med de andre verkstypene. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,4 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Som tidligere år er gratiskopieringen fra internett den vanligste måten å kopiere musikk. Men også kopiering via harddisker (fra PC, Mac, mobil osv) og original CD foregår i et visst omfang.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av musikkklåter en gjennomsnittssuke

Grafikken over viser at de fleste musikkopiene hentes fra internett, enten gratis eller kjøpt. Kopier som er «kjøpt fra internett» er imidlertid ikke kompensasjonsberettigede, så totalt estimerer vi at ca. 1,7 millioner av musikkopiene som hentes fra internett er kompensasjonsberettiget.

En viss andel av kopiene er hentet fra enten kilder som PC, mobil, nettbrett, minnepinne, eksterne harddisker eller fra original CD. Totalt finner vi ca. 1,1 millioner kopier fra disse kildene og alle kopiene er kompensasjonsberettiget.

Det meldes inn et forholdsvis lavt antall kopier fra kilder som radio/nettradio, uoriginal CD/DVD og ingen fra «andre kilder». Samlet utgjør disse kildene i underkant av 200 000 ukentlige kopier, samtlige kompensasjonsberettiget.

4,1 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert musikk ulovlig «sist uke», mot 3,5 prosent i 2017. Disse melder samlet inn i underkant av 800 000 ulovlige kopier, mot ca. 600 000 i 2017. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier ca. 18 prosent, mot 6 prosent i 2017. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget og trekkes fra totaltallet.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av musikklåter, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. Andelen for musikkverk er basert på sist tilgjengelige statistikk fra Gramo². I skrivende stund oppgis EØS-andelen å være 73 prosent. 27 prosent trekkes fra totaltallet.

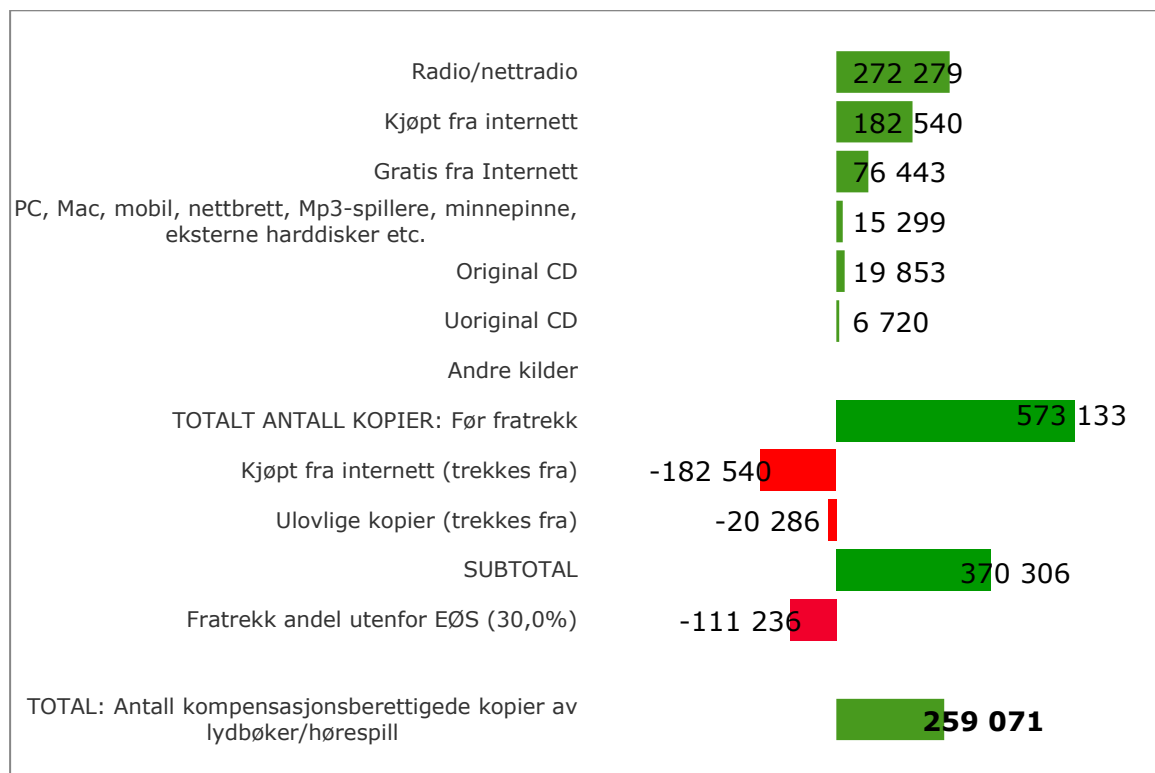
² <https://www.gramo.no/om-gramo/gramo-statistikken>

2.2 Lydbøker/hørespill

5 prosent av befolkningen svarer at de kopierte lydbøker/hørespill en gjennomsnittssuke i 2017, mot 4 prosent i 2016. Dette tilsvarer omtrent 200 000 personer over 15 år.

Av de estimerte ca. 475 000 ukentlige kopier av lydbøker/hørespill, regnes i overkant av 220 000 kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,05 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av lydbøker/hørespill en gjennomsnittssuke

Grafikken over viser at de fleste kopiene av lydbøker/hørespill hentes fra radio/nettradio. Totalt kopierer befolkningen rundt 270 000 kopier i uken fra radio/nettradio. Omtrent 250 000 kopier kommer fra internett, enten gratis eller kjøpt. Imidlertid er kun ca. 75 000 av disse kopiene kompensasjonsberettiget.

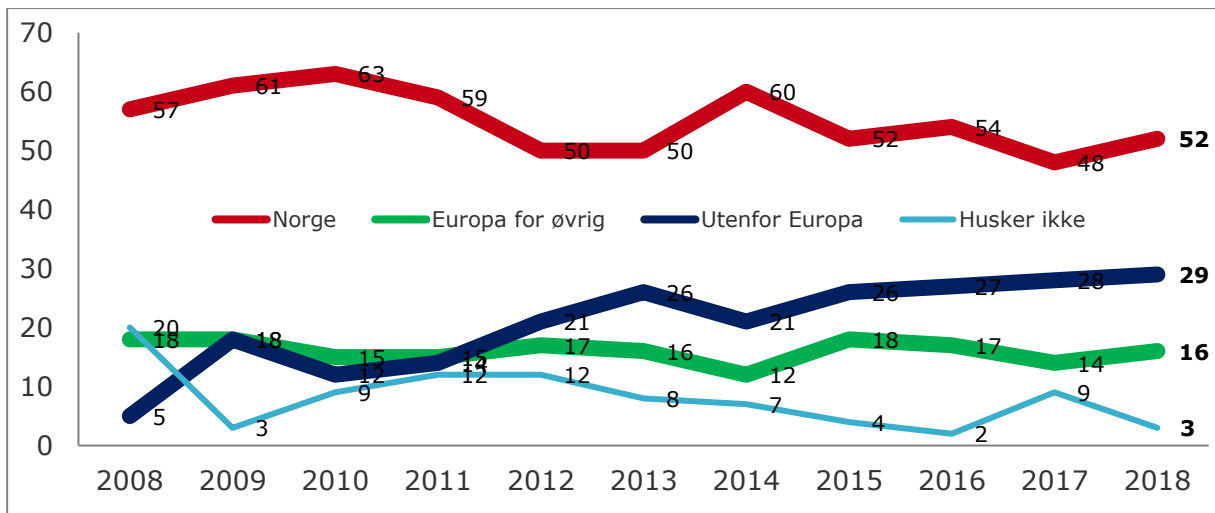
Samlet meldes det inn ca. 35 000 kopier fra kilder, som PC, mobil, nettbrett, minnepinne, eksterne harddisker eller fra original CD. Alle kopiene regnes som kompensasjonsberettiget.

1,5 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert lydbøker/hørespill ulovlig, mot 1,1 prosent i 2016. Det meldes inn ca. 20 000 ulovlige ukentlige kopier. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 3,5 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget og trekkes fra de totale antallet kompensasjonsberettigede kopier.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av lydbøker/hørespill skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra, i tillegg til den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke». EØS-andelen for kopier av lydbøker/hørespill beregnes til 70

prosent (69 prosent i 2017), basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av lydbøker/hørespill

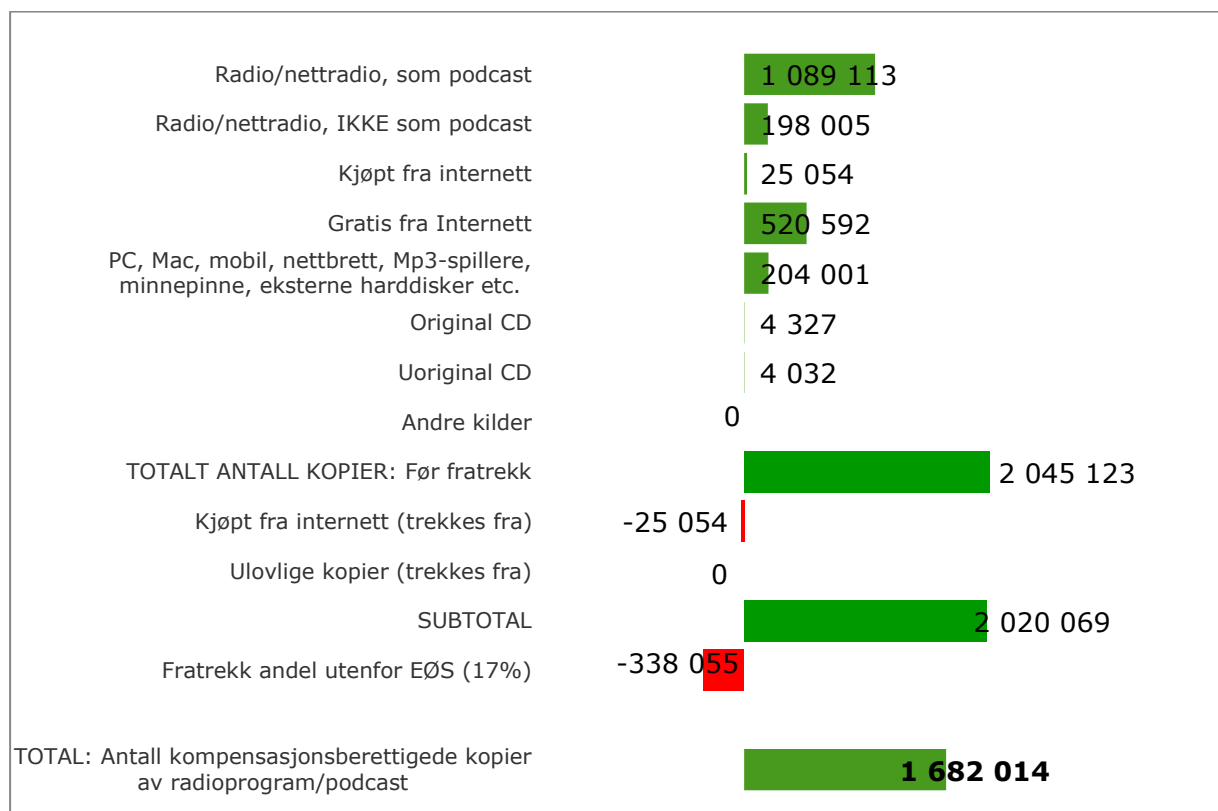
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.3 Radioprogram/podkast

15,2 prosent av befolkningen svarer at de kopierte radioprogram/podkast en gjennomsnittsuke i 2018, mot 9,6 prosent i 2017 og 6,5 prosent i 2016. Vi ser altså at et relativt nytt medium som podkast øker i popularitet.

Av de estimerte ca. 2 millioner ukentlige kopier av radioprogram/podkast, regnes ca. 1,6 millioner kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,4 kompensasjonsberettigede kopier per person per uke.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av radioprogram/podkast en gjennomsnittsuke

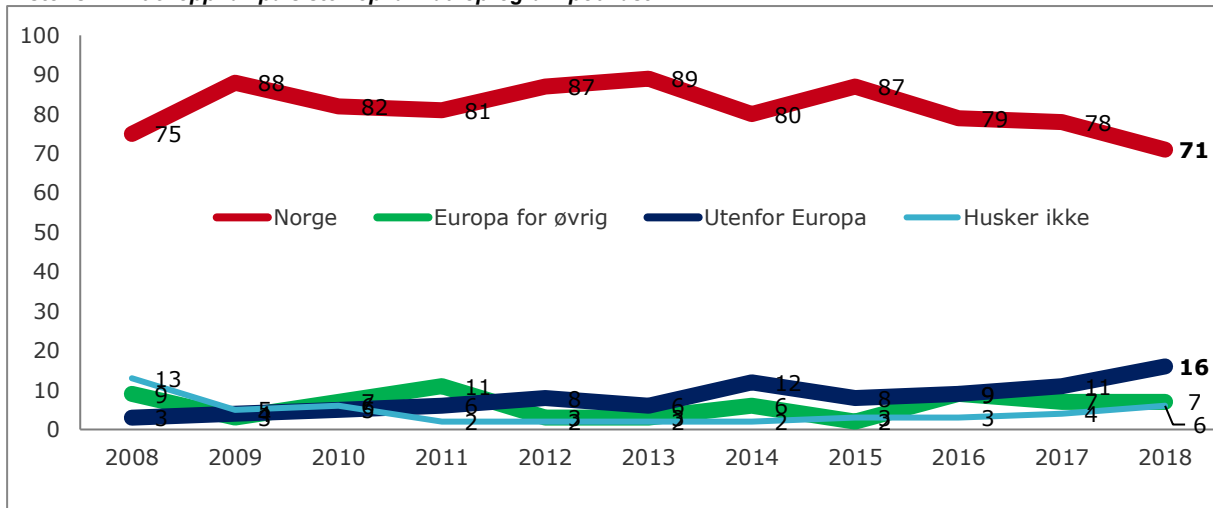
Radio/nettradio er den klart største kilden for kopiering av radioprogram/podkast. Om vi i tillegg slår radio/nettradio sammen med kilden «gratis fra internett», hvor nok en stor andel av kopiene hentes ut i form av podkast, kan vi anta at podkast er den største kilden for kopiering av radioinnhold. Totalt kopierer befolkningen rundt 1,8 millioner kopier ukentlig fra radio/nettradio og gratis fra internett. Samtlige av disse kopiene er kompensasjonsberettigede.

Kopier fra kilder som PC, Mac, mobil, nettbrett, Mp3-spillere, minnepinne og eksterne harddisker utgjør omtrent 200 000 ukentlige kopier. For øvrig finner vi lave kopiantall på de andre kopieringskildene.

Ingen kopier av radioprogram/podkast meldes inn som ulovlige.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av radioprogram/podkast, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra, i tillegg til den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke». EØS-andelen for kopier av radioprogram/podkast beregnes til 83 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av radioprogram/podkast

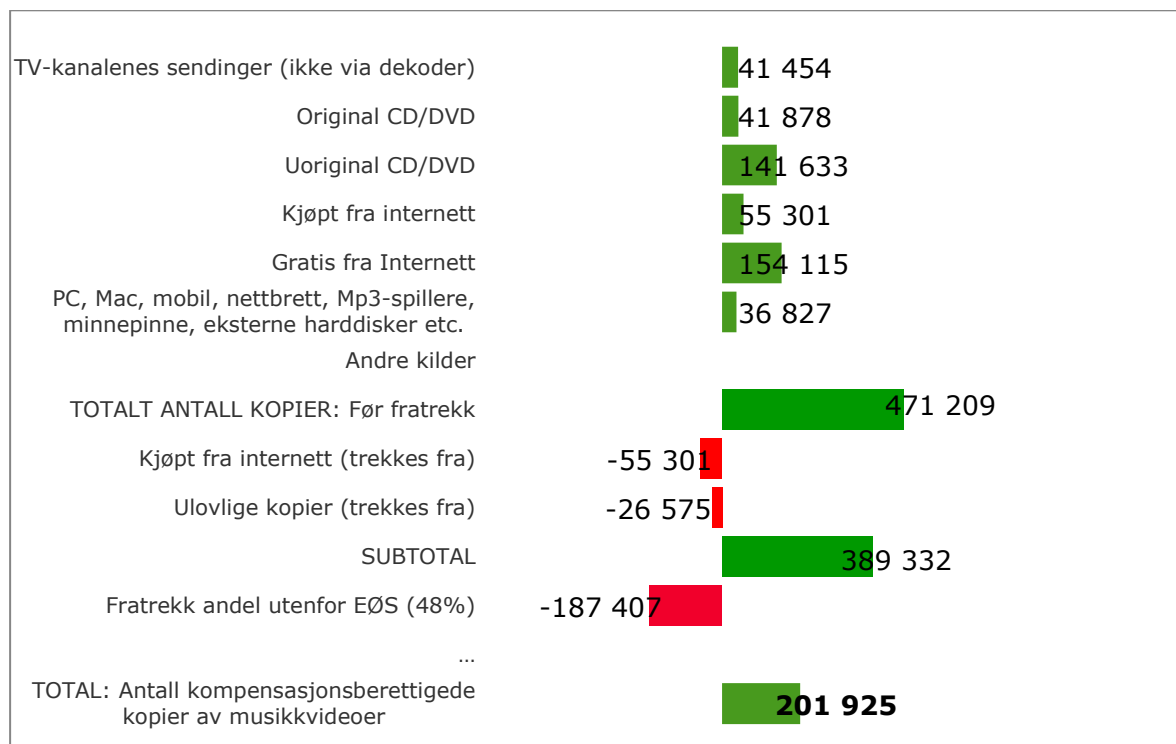
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.4 Musikkvideoer

5 prosent av befolkningen kopierte minst én musikkvideo en gjennomsnittssuke i 2018, samme andel som i 2017. Dette tilsvarer i underkant av 200 000 personer over 15 år.

Av de totalt ca. 470 000 ukentlige kopier som meldes inn av musikkvideoer, regnes i overkant av 200 000 kopier som kompensasjonsberettiget. På befolkningsnivå utgjør dette omtrent 0,05 kompensasjonsberettigede kopier per person.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av musikkvideoer en gjennomsnittssuke

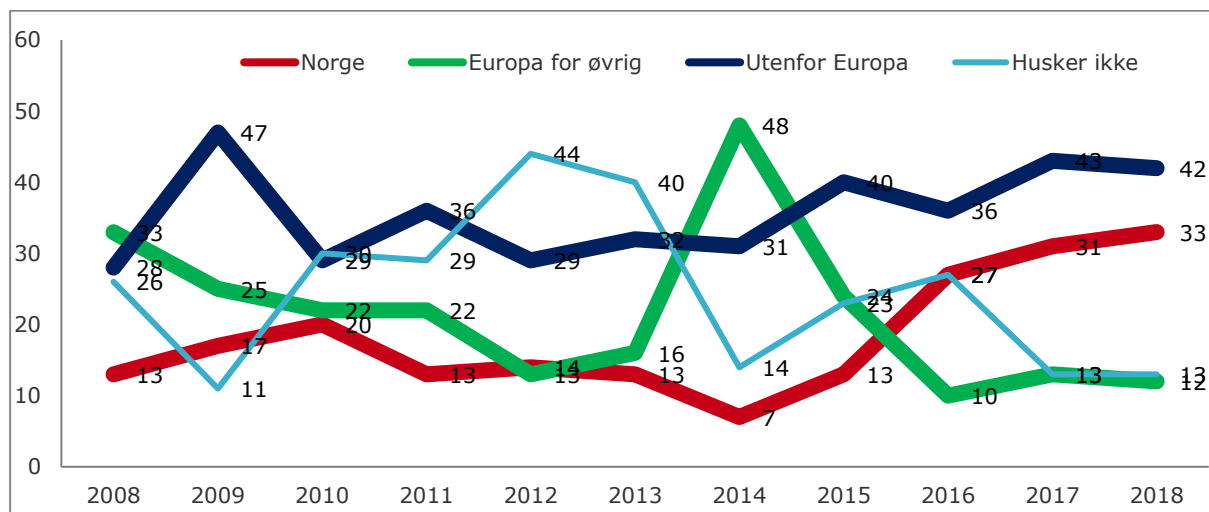
Omtrent $\frac{3}{4}$ av alle kopier av musikkvideoer hentes fra kilden «gratis fra internett». I tillegg kopieres det omtrent 40 000 kopier fra TV-kanalenes sendinger og nesten 40 000 kopier fra kilder som PC, Mac, mobil, nettbrett, Mp3-spillere, minnepinne og eksterne harddisker. Omtrent 40 000 kopier hentes fra original CD/DVD. Samtlige av disse kopiene er kompensasjonsberettigede (før ulovlige kopier og kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra). I tillegg er det registrert 140 000 kopier fra uoriginal CD/DVD.

Det meldes ikke inn kopiering fra andre kilder.

0,7 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert musikkvideoer ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier ca. 6 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av musikkvideoer, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen for kopier av musikkvideoer beregnes til 52 prosent basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av musikkvideoer

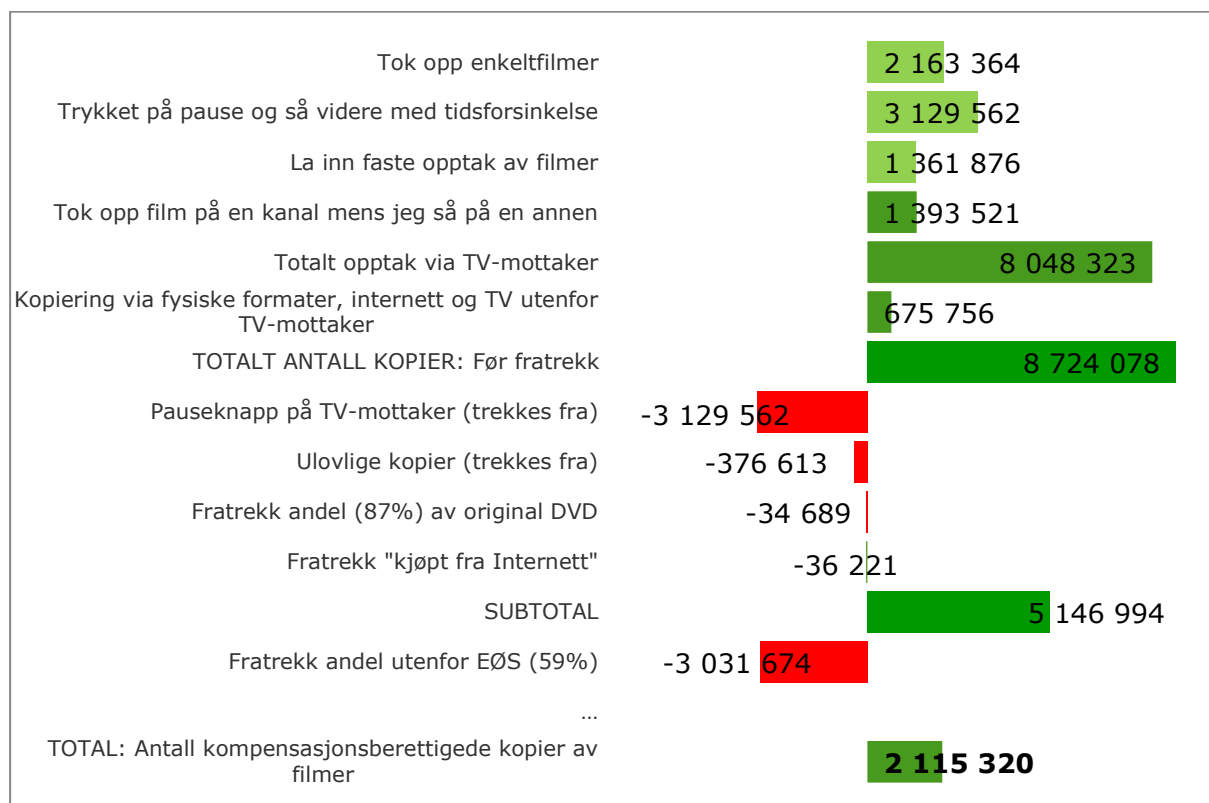
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI.

2.5 Film

16 prosent av befolkningen, eller 685 000 personer over 15 år, melder inn at de har kopiert film i løpet av de siste syv dager. Tilsvarende tall for 2017 var 15 prosent.

Av de estimerte ca. 8,7 millioner ukentlig kopiene av filmene som meldes inn, regnes ca. 2,1 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,5 kompensasjonsberettigede kopier av film per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av filmer en gjennomsnittsuke

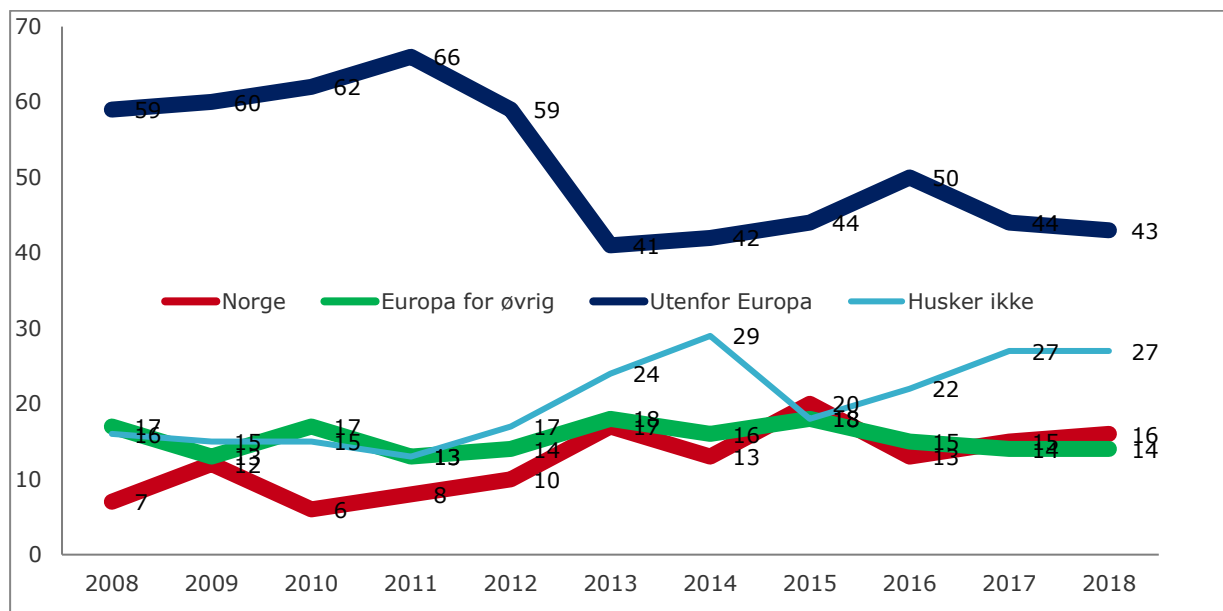
92 prosent av den totale kopieringen av film gjøres via TV-mottaker. Av de totalt 8 millioner kopier som foretas via TV-mottaker, gjøres 3,1 millioner ved hjelp av pauseknapp og kopiene regnes dermed ikke som kompensasjonsberettigede. Det vil si at det er omtrent 4,9 millioner kopier som er kompensasjonsberettiget etter kopiering fra TV-mottaker, før fratrekk.

Kopiering via kilder som PC, Mac, mobil, nettbrett, Mp3-spillere, minnepinne og eksterne harddisker, internett eller fysiske formater (DVD/CD) utgjør samlet ca. 675 000 kopier, før fratrekk

6,4 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert filmer ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier, utgjør andelen ulovlige kopier 4,3 prosent (4,2 prosent i 2017). Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

EØS-andelen for kopier av film beregnes til 41 prosent (mot 40 prosent i 2017), basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av filmer

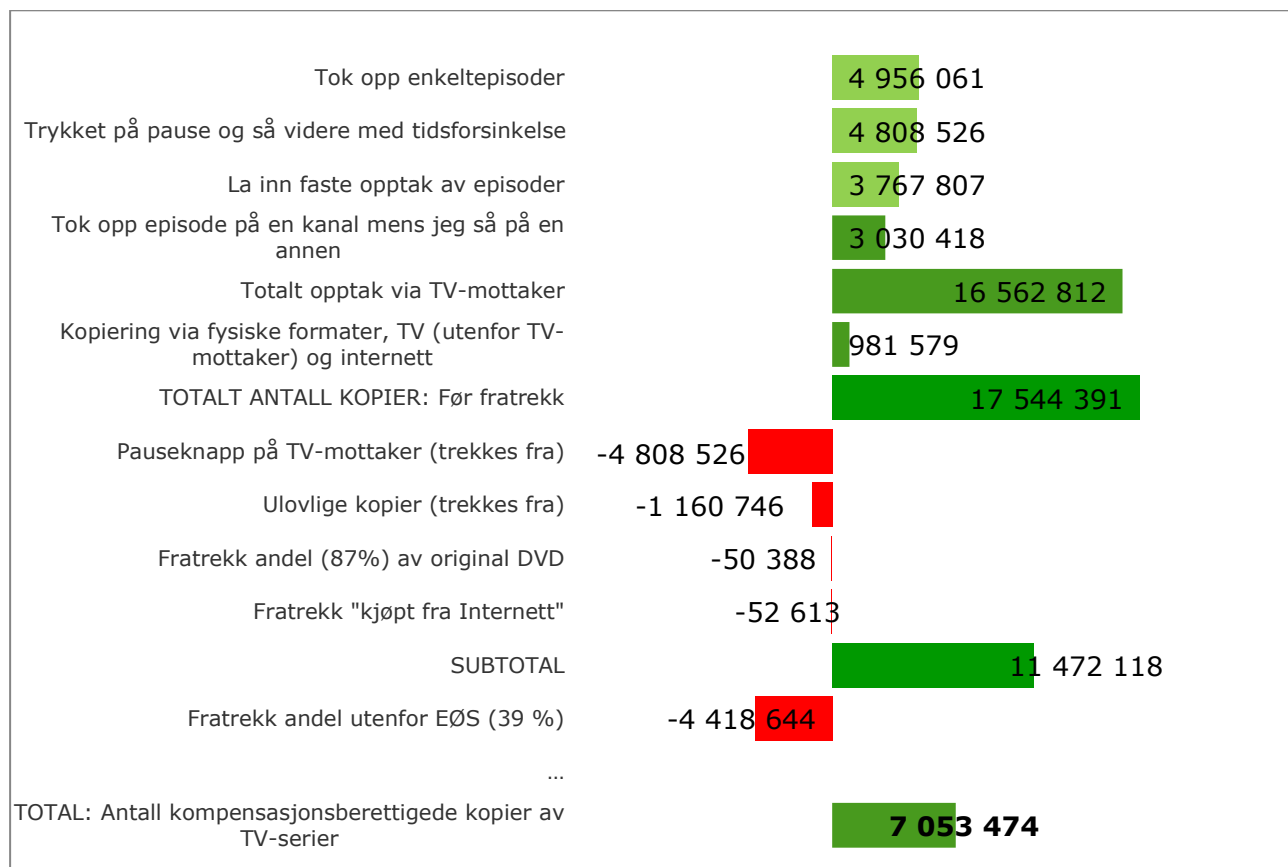
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.6 TV-serier

24 prosent av befolkningen, eller ca. 1 million personer over 15 år, har kopiert episoder av TV-serier siste uke i 2018. Dette er samme andel som i 2017.

Av de estimerte 17,5 millioner ukentlig kopiene av episoder av TV-serier, regnes ca. 7 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 1,4 kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av episoder av TV-serier en gjennomsnittsuke

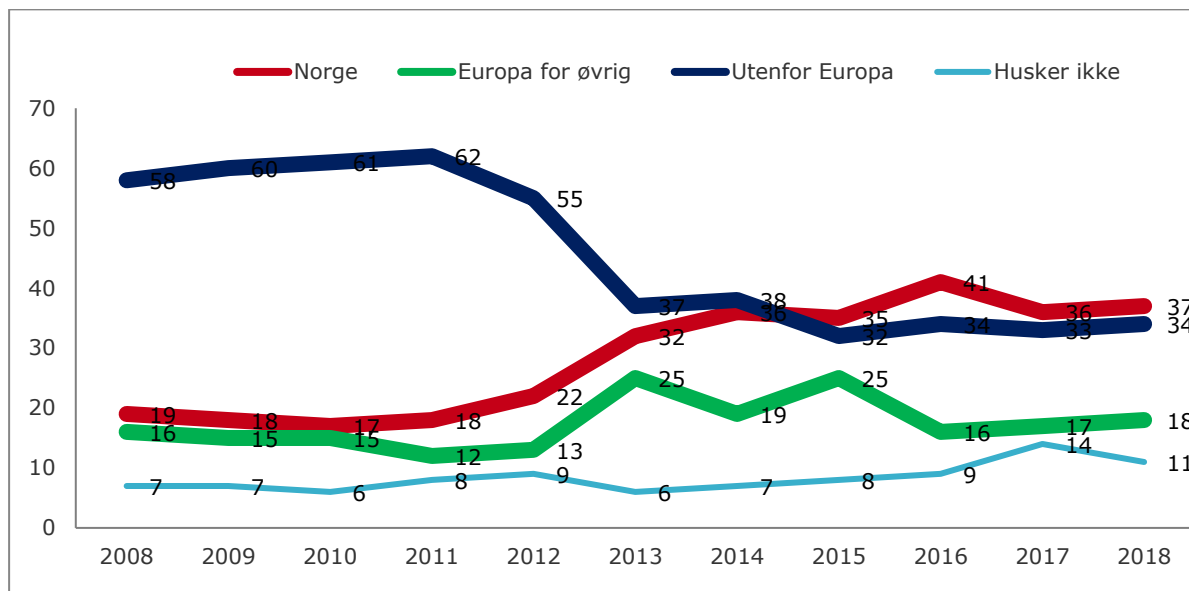
94 prosent av den totale kopieringen av episoder av TV-serier gjøres via TV-mottaker. Av de totalt 16,6 millioner kopier som foretas via TV-mottaker, gjøres 4,8 millioner ved hjelp av pauseknapp, og kopiene regnes dermed ikke som kompensasjonsberettigede. Det vil si at det er omtrent 11,8 millioner kopier som er kompensasjonsberettiget etter kopiering fra TV-mottaker, før fratrekk.

Kopiering av episoder av TV-serier via PC, Mac, mobil, nettbrett, Mp3-spillere, minnepinne og eksterne harddisker og, internett eller fysiske formater (DVD/CD) utgjør samlet nesten 1. million ukentlige kopier, før fratrekk.

5,9 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert episoder av TV-serier ulovlig, det samme som i 2017. Det meldes inn ca. 1,2 millioner ulovlige kopier per uke. I snitt utgjør dette 0,3 ulovlige kopier per person i befolkningen. Målt mot det totale antallet kopier av episoder av TV-serier, utgjør andelen ulovlige kopier 6,6 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av episoder av TV-serier, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av episoder av TV-serier beregnes til 61 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av TV-serier

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.7 Nyhets- og sportsprogram

8,8 prosent av befolkningen, eller ca. 350 000 personer over 15 år, melder at de har kopiert nyhets-/sportsprogram i løpet av de siste syv dager. I 2017 var tallet på 8,2 prosent

Av de totalt ca. 2,4 millioner ukentlige kopiene av nyhets-/sportsprogram, regnes ca. 1,5 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,35 kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av nyhets- og sportsprogram en gjennomsnittsuke

Tok opp enkeltepisoder	993 969
Trykket på pause og så videre med tidsforsinkelse	488 754
La inn faste opptak av episoder	235 888
Tok opp episode på en kanal mens jeg så på en annen	421 298
Totalt opptak via TV-mottaker	2 139 909
Kopiering via fysiske formater, TV (utenfor TV-mottaker) og internett	228 053
TOTALT ANTALL KOPIER: Før fratrekk	2 367 962
Pauseknapp på TV-mottaker (trekkes fra)	-488 754
Ulovlige kopier (trekkes fra)	-2 590
Fratrekk andel (87%) av original DVD	-2 556
Fratrekk "kjøpt fra Internett"	-24 132
SUBTOTAL	1 849 929
Fratrekk andel utenfor EØS (14,8 %)	-350 738
...	
TOTAL: Antall kompensasjonsberettigede kopier av nyhets- eller sportsprogram	1 499 192

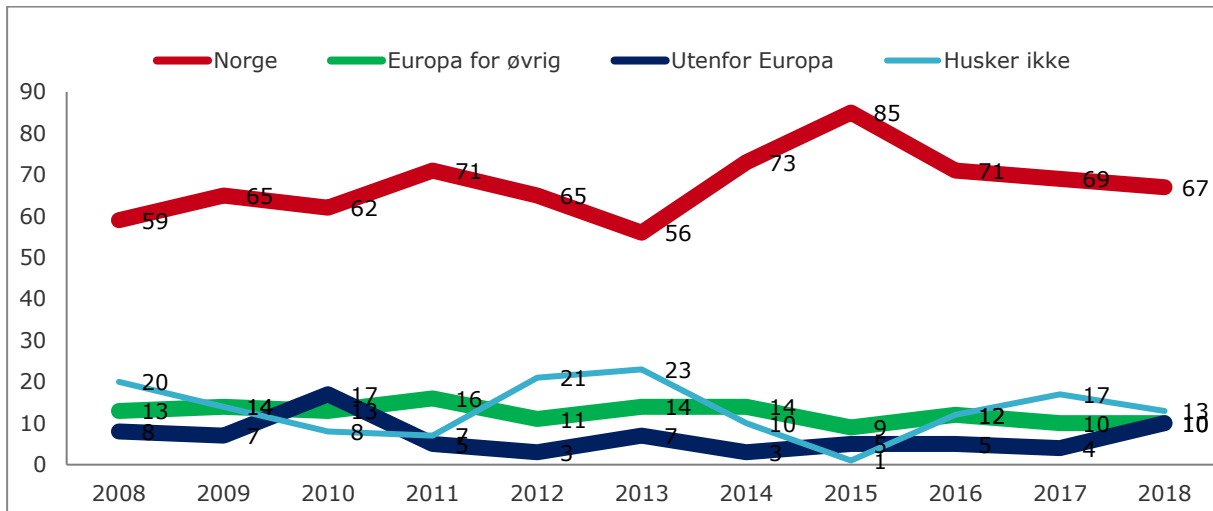
90 prosent av den totale kopieringen av nyhets- og sportsprogram gjøres via TV-mottaker. Av de totalt ca. 2,15 millioner kopier som foretas via TV-mottaker, gjøres ca. 490 000 ved hjelp av pauseknapp og kopiene regnes dermed ikke som kompensasjonsberettigede. Det vil si at det er omtrent 1,65 millioner kopier som er kompensasjonsberettiget etter kopiering fra TV-mottaker, før fratrekk.

Kopiering av nyhets- og sportsprogram via harddisk, internett eller fysiske formater (DVD/CD) utgjør samlet ca. 230 000 ukentlige kopier, før fratrekk

Det er nesten ingen som melder inn ulovlige kopier av nyhets-/sportsprogram. Kun 0,9 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert nyhets-/sportsprogram ulovlig. Målt mot det totale antallet kopier av nyhets-/sportsprogram, utgjør andelen ulovlige kopier 0,1 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

EØS-andelen av kopier av nyhets-/sportsprogram beregnes til 85 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av nyhets-/sportsprogram

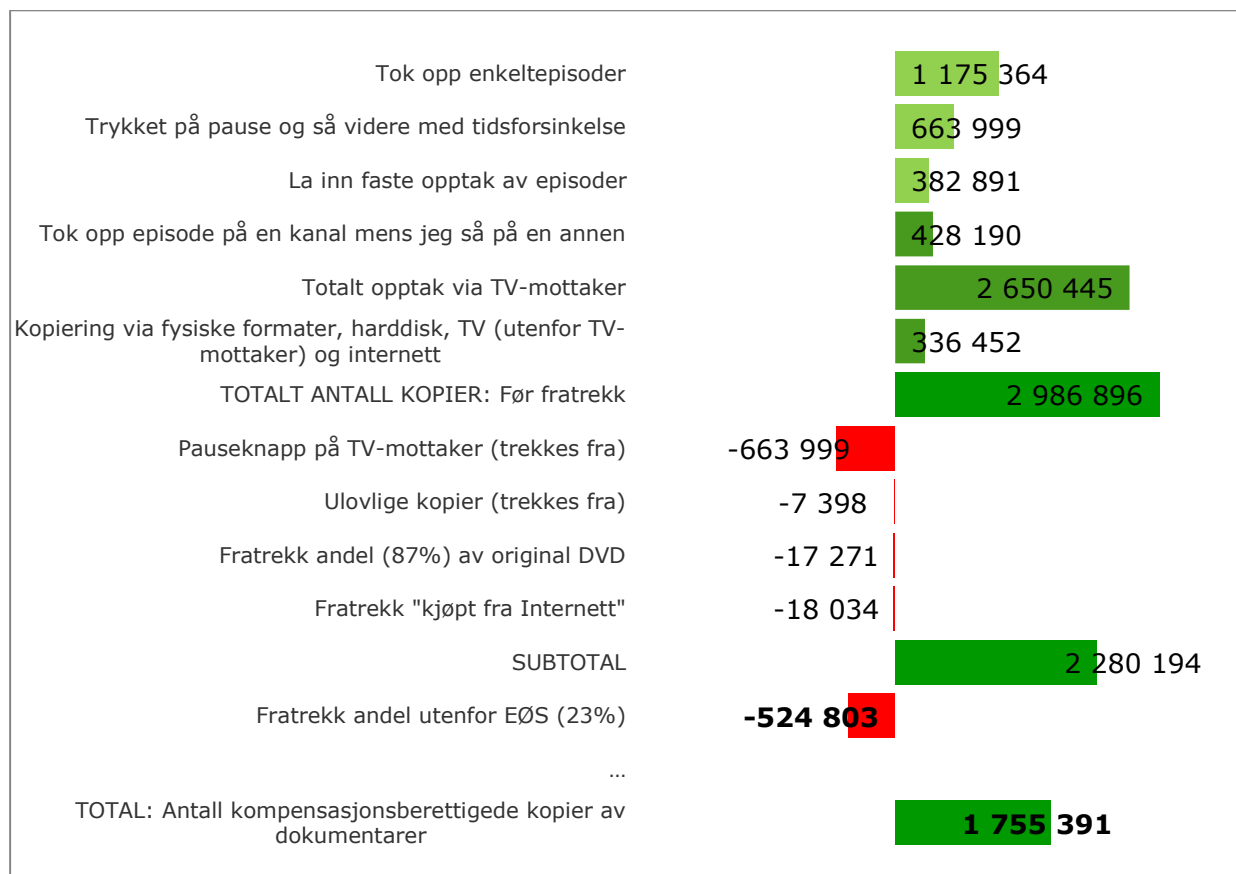
2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.8 Dokumentarer

9,9 prosent av befolkningen, eller ca. 430 000 personer over 15 år, svarer at de har kopiert dokumentarer i løpet av de siste syv dager. Tilsvarende tall for 2017 var 8,7 prosent.

Av de estimerte 3 millioner ukentlig kopiene av dokumentarer, regnes omtrent 1,75 millioner som kompensasjonsberettiget. Dette tilsvarer omtrent 0,4 ukentlige kompensasjonsberettigede kopier per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av dokumentarer en gjennomsnittsuke

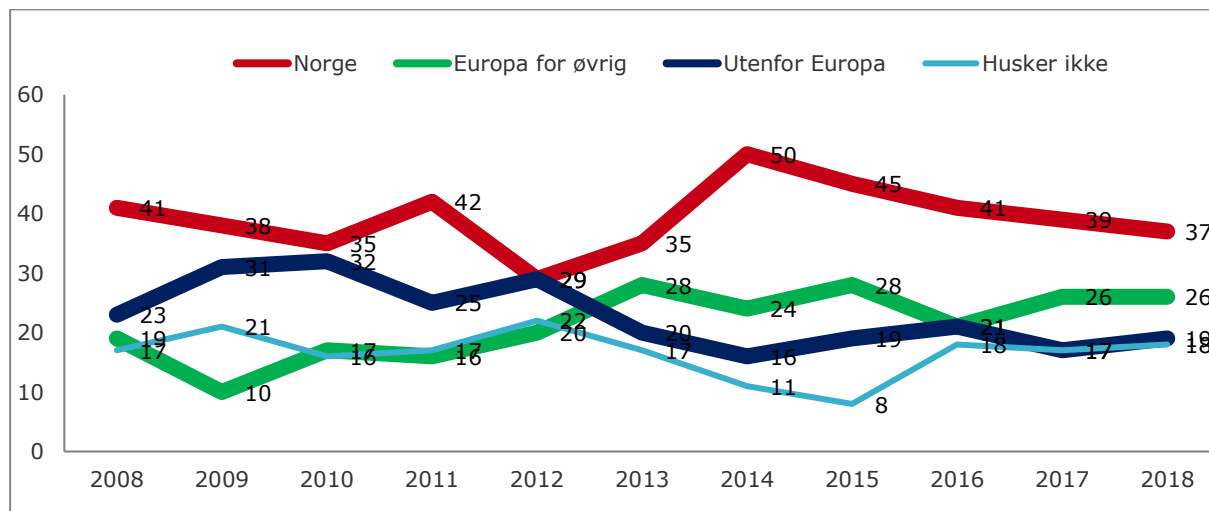
89 prosent av den totale kopieringen av dokumentarer gjøres via TV-mottaker. Av de totalt ca. 2,65 millioner kopier som foretas via TV-mottaker, gjøres ca. 660 000 ved hjelp av pauseknapp og kopiene regnes dermed ikke som kompensasjonsberettigede. Det vil si at det er omtrent 2 millioner kopier som er kompensasjonsberettiget etter kopiering fra TV-mottaker, før fratrekk.

Kopiering av dokumentarer via harddisk, internett eller fysiske formater (DVD/CD) utgjør samlet ca. 340 000 ukentlige kopier, før fratrekk

Det meldes inn et lavt antall ulovlige kopier av dokumentarer. 1,1 prosent (mot 1,7 prosent i 2017) av befolkningen svarer at de har kopiert dokumentarer ulovlig, som samlet utgjør 7000 ukentlige kopier. Dette tilsvarer en andel på 0,2 prosent målt mot det total antall kopier. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettiget.

I beregningen av kompensasjonsberettigede kopier av dokumentarer, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av dokumentarer beregnes til 77 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av dokumentarer

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

2.9 Underholdningsprogram

16 prosent av befolkningen, eller ca. 680 000 personer over 15 år, svarer at de har kopiert underholdningsprogram i løpet av de siste syv dager. Tilsvarende tall i 2017 var 11 prosent.

Av de estimerte 6,5 millioner ukentlig kopiene av underholdningsprogram, kan i underkant av 4,3 millioner regnes som kompensasjonsberettigede. Dette tilsvarer omtrent en kompensasjonsberettiget kopi per person i befolkningen.

Antall kompensasjonsberettigede kopier av underholdningsprogram en gjennomsnittssuke

Tok opp enkeltepisoder		2 067 977
Trykket på pause og så videre med tidsforsinkelse		1 531 797
La inn faste opptak av episoder		1 316 839
Tok opp episode på en kanal mens jeg så på en annen		1 135 514
Totalt opptak via TV-mottaker		6 052 128
Kopiering via fysiske formater, harddisk, TV (utenfor TV-mottaker) og internett		424 238
TOTALT ANTALL KOPIER: Før fratrekk		6 476 366
Pauseknapp på TV-mottaker (trekkes fra)	-1 531 797	
Ulovlige kopier (trekkes fra)	-177 395	
Fratrekk andel (87%) av original DVD	-21 778	
Fratrekk "kjøpt fra Internett"	-22 740	
SUBTOTAL		4 722 657
Fratrekk andel utenfor EØS (9 %)	-441 497	
...		
TOTAL: Antall kompensasjonsberettigede kopier av underholdningsprogram		4 281 161

94 prosent av den totale kopieringen av underholdningsprogram gjøres via TV-mottaker. Av de totalt ca. 6 millioner kopier som foretas via TV-mottaker, gjøres ca. 1,5 millioner ved hjelp av pauseknapp og kopiene er dermed ikke kompensasjonsberettigede. Det vil si at det er omtrent 4,5 millioner kopier som er kompensasjonsberettiget etter kopiering fra TV-mottaker, før fratrekk.

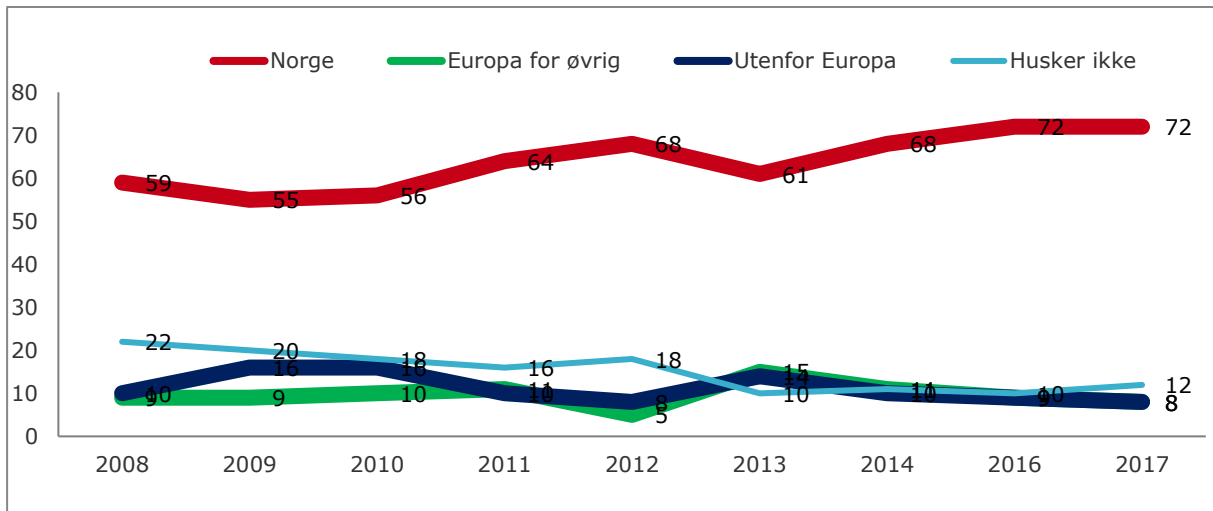
Kopiering av underholdningsprogram via harddisk, internett eller fysiske formater (DVD/CD) utgjør samlet ca. 420 000 ukentlige kopier, før fratrekk

1,4 prosent av befolkningen svarer at de har kopiert underholdningsprogram ulovlig (samme som i 2017). Målt mot det totale antallet kopier av underholdningsprogram, utgjør andelen ulovlige kopier 2,7 prosent. Ulovlige kopier er ikke kompensasjonsberettigede.

Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier av underholdningsprogram, skal andelen kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. I tillegg skal den forholdsmessige

andelen av de som svarer «vet ikke» trekkes fra. EØS-andelen av kopier av underholdningsprogram beregnes til 91 prosent, basert på følgende innmeldte andeler av siste kopi:

Historisk: Andel opphav på siste kopi av underholdningsprogram

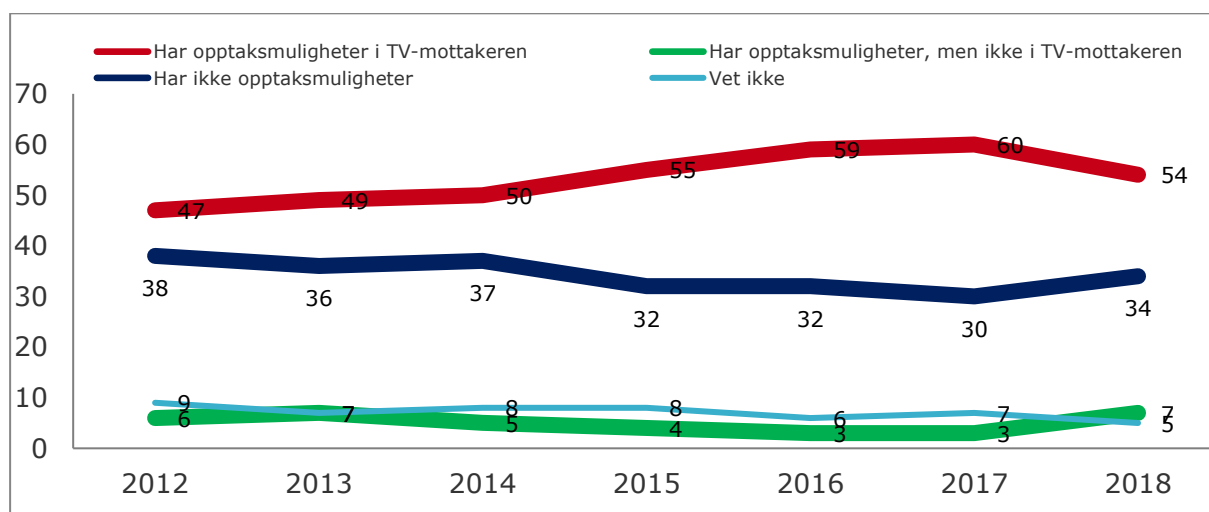

2008-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

3. Opptaksmuligheter og kopieringsaktiviteter i husstanden

Totalt oppgir 61 prosent at de har utstyr til å ta opp TV-innhold i 2018, mot 63 prosent i 2017. 54 prosent har dette via en TV-mottaker, ned 7 prosentpoeng fra 2017. De som svarer de har opptaksmuligheter, men ikke i TV-mottakeren er imidlertid opp 4 prosentpoeng sammenlignet mot fjoråret. Vi ser også at andelen som svarer at de ikke har opptaksmuligheter øker med 4 prosentpoeng.

Etter flere år med jevn økning av husstander med TV-mottakere med opptaksmuligheter, ser vi altså i år tendenser til endringer i tilgangen til opptaksutstyr, eller i alle fall *oppfattelsen* av hvilket opptaksutstyr man har. En hypotese bak nedgangen i opptaksutstyr er at folk velger bort opptaksfunksjonalitet og heller henter frem TV-innhold via strømbaserte tjenester eller nye TV-tjenester som «ukesarkiv», «start forfra» etc. En annen teori er at flere husstander kun benytter strømmetjenester til sitt TV-, video-, filmkonsum.

2012-2015 baseres på tall fra Ipsos-MMI

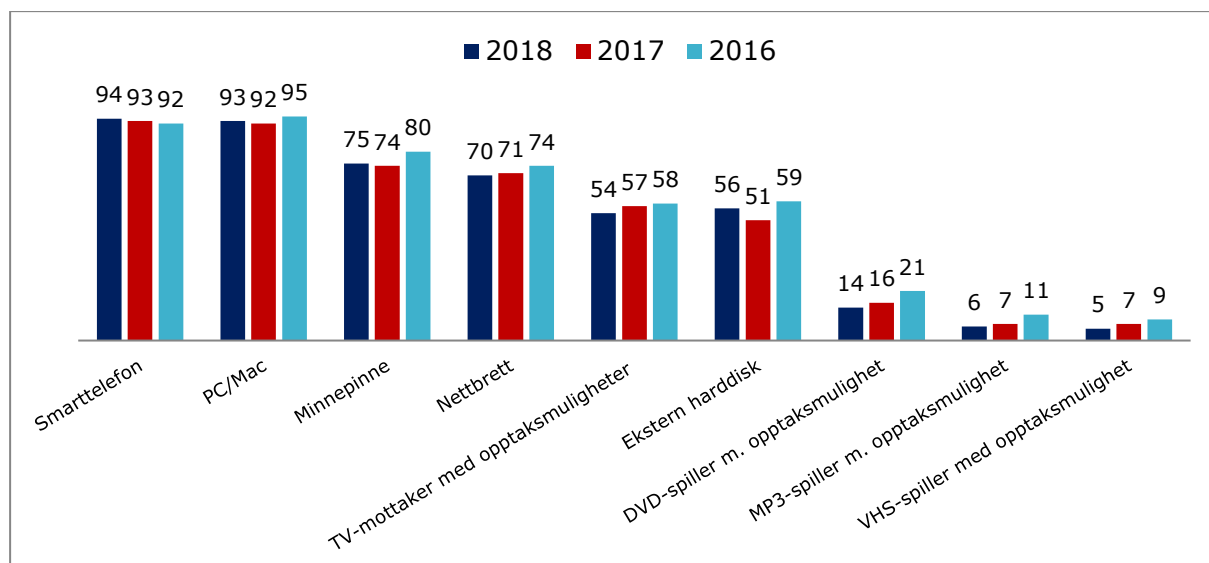
Av de totale kopiene som er foretatt, kan omtrent 85 prosent knyttes til TV-mottakeren. Tilsvarende tall i 2016 var ca. 75 prosent³. Omtrent 95 prosent av alle kopier av TV-innhold (TV-serier, filmer, dokumentarer, nyhets- og sportsprogram, underholdningsprogram) skjer via TV-mottaker.

Selv om den tradisjonelle formen for kopiering har vist seg fallende i de siste års kopieringsundersøkelser, eier vi fortsatt mange medier som er tilrettelagt for kopiering av både lyd- og bildeverk. I 2017 spådde vi en nedgang av rene lagringsmedier som ekstern harddisk og minnepinne, ettersom skytjenester ser ut til å overta dette behovet. Denne tendensen fortsetter ikke like tydelig i år, selv om andelen som for eksempel har minnepinne og ekstern harddisk ligger klart lavere enn for to år siden. Et fallende mønster ser vi imidlertid i forbindelse med lagringsmedier som DVD-spiller, MP3-spiller og VHS-spiller med opptaks-

³ Her er det tatt høyde for alle fratrekkele både «på TV-mottaker» og «utenfor mottaker», med unntak av beregningen av EØS-andelen.

mulighet:

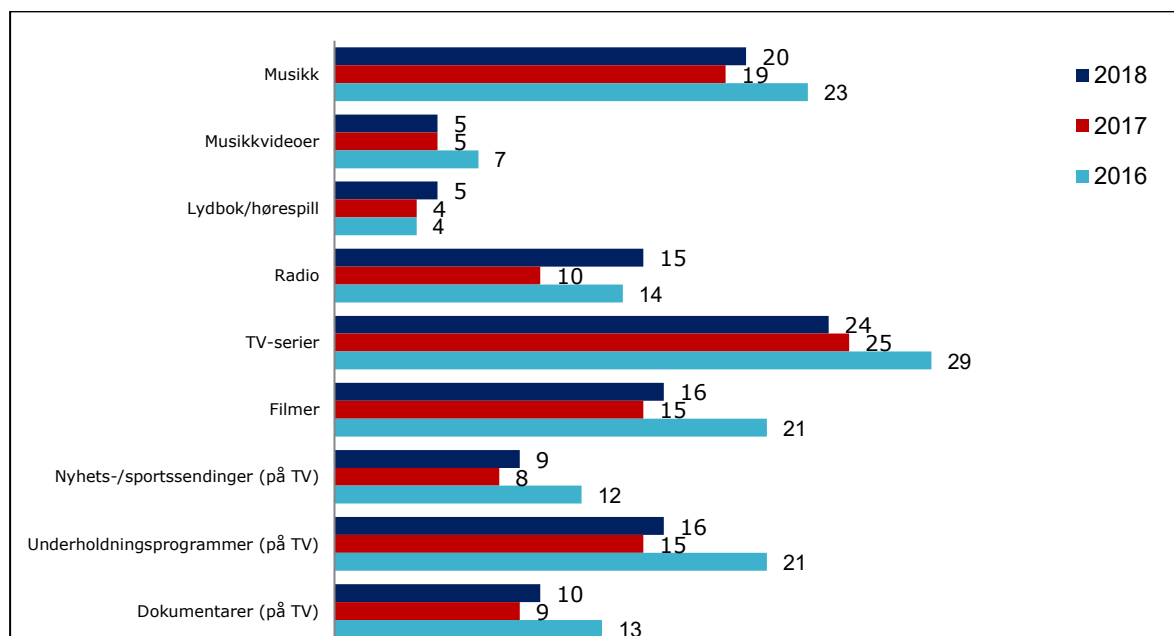
Andel av befolkningen som har tilgang til utstyr som muliggjør kopiering

Totalt er det 26 prosent av befolkningen som svarer at de kopierer minst én kopi fra minst én verkstype daglig. 46 prosent kopierer ukentlig (mot 40 prosent i 2017).

Vi ser også at det er musikk og TV-serier som flest kopierer, selv om vi ser tendenser til en nedgang, særlig om vi sammenligner med 2016. Kopiering av radio/podkast ser ut til å være den verkstypen hvor kopieringen øker mest.

Andel av befolkningen som svarer at de kopierer ulike verkstyper, ukentlig

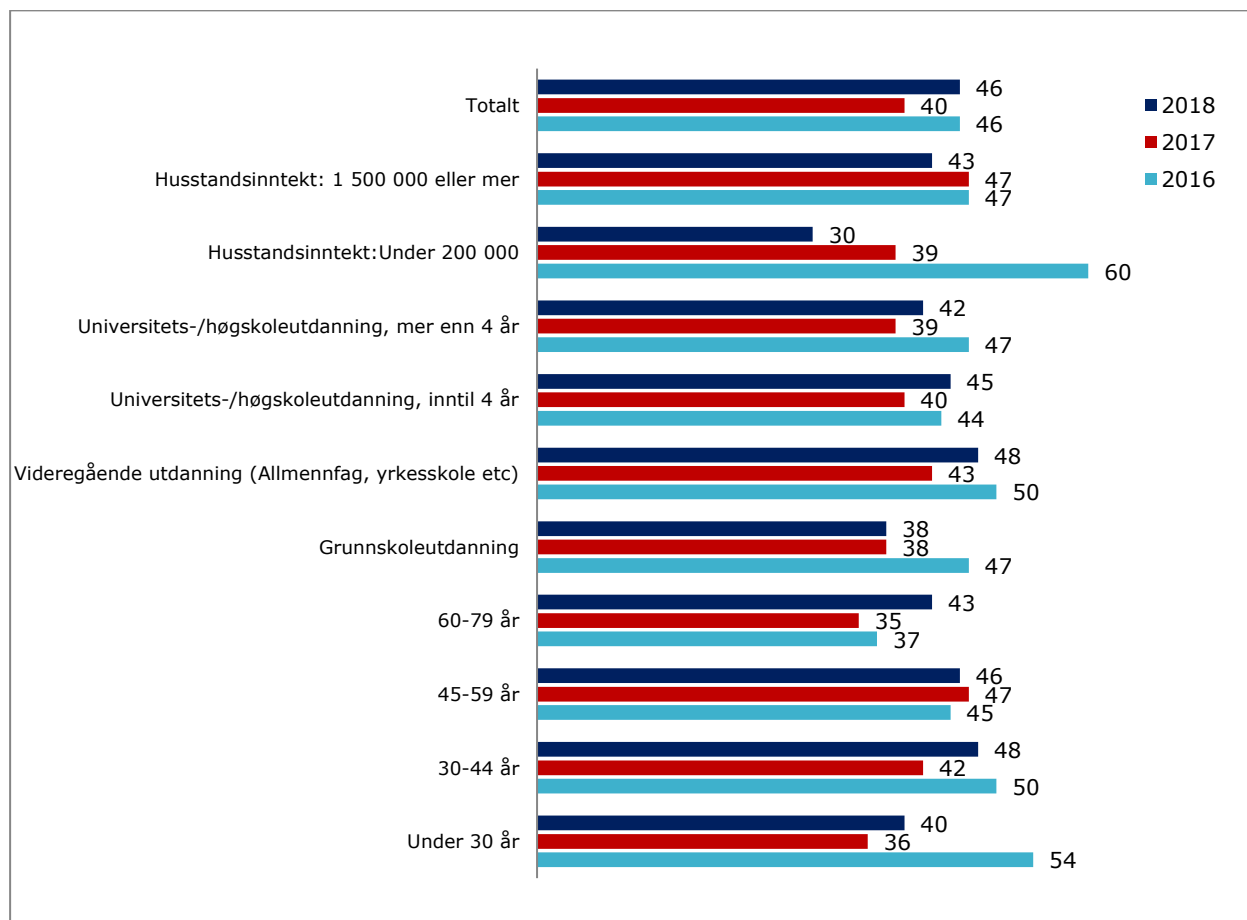
Mens vi i 2016 så at det var de unge som kopierte mest, har de to siste årene vist at de unge kopierer mindre enn de andre aldersgruppene. Vi ser ikke store forskjeller på andre

demografiske variabler, annet enn at også den lavtlønnede gruppen kopierer langt mindre enn i løpet av fjoråret. Imidlertid finner vi igjen mange av de unge i den lavtlønnede gruppen.

At de unges mediebruk er raskt skiftende i takt med endringer i teknologi og medietilbud, kjenner vi igjen fra andre medieundersøkelser. De unge er som regel først ute med å prøve ut nye tilbud og først ute med å legge fra seg tidligere medievaner.

Trolig kan en vesentlig del av nedgangen i totalt antall kopier fra 2016 forklares i lavere kopieringsaktivitet hos den unge gruppen.

Demografi blant de som kopierer ukentlig

4. Bakgrunn: Norsk mediebruk

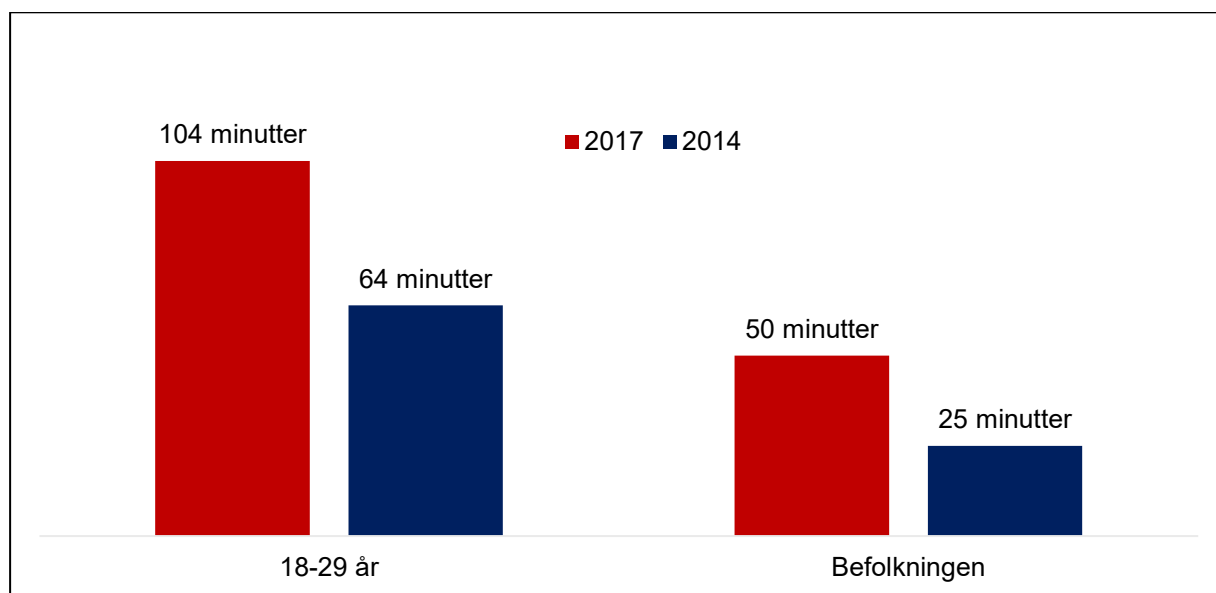
For å belyse endringer i kopieringsaktivitet er det relevant å vise til endringer i den generelle mediebruken.

Strømming erobrer mye av tiden brukt på medier

Endringer i teknologi endrer befolkningens måte - og motivasjon for - å kopiere. Vi snakker i dag i større grad om å ha *tilgang* til verkene, gjennom abonnementstjenester som Spotify, Netflix og TV2 Sumo heller enn å *eie* verkene, slik man historisk har gjort gjennom fysiske formater (som LP, CD, DVD etc.)

Vi ser at det er den gruppen som nok tradisjonelt har kopiert mest, de unge, som også i høyest grad tar den nye strømmeteknologien i bruk. I Kantars tids- og medieundersøkelse *24-timer*, finner vi at tiden befolkningen bruker daglig på strømmetjenester for TV, film og video er doblet fra 2014 til 2017. Og de unge (18-29 år) bruker igjen over dobbelt så mye tid på strømming som befolkningen generelt.

Utvikling «tid brukt» på strømmetjenester (TV, film og video) 2017 vs. 2014

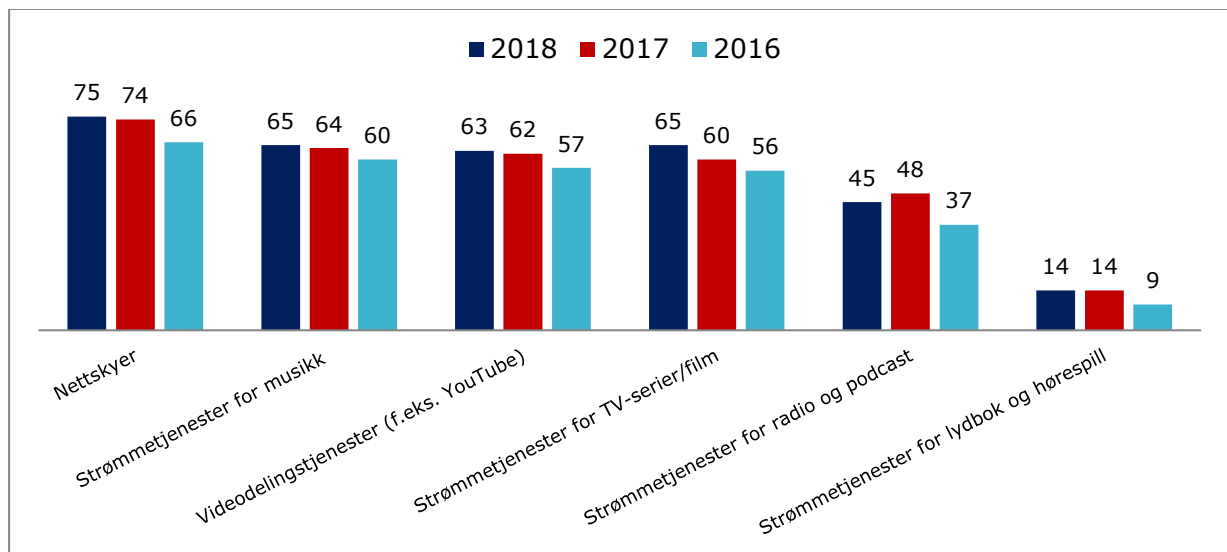

Kilde: 24-timersundersøkelsen 2017, Kantar. Undersøkelsen gjennomføres hvert andre år. Derfor har vi ikke tall for 2018.

I sammenheng med at tilgangen til strømmetjenester i befolkningen øker fra år til år dempes behovet for å kopiere. Utbredelsen av mobile enheter, billig og enkel tilgjengelig sky- og strømmeteknologi, kraftigere mobilnett, en infrastruktur av applikasjoner, tilgjengelig lyd, bilder og video hvor som helst og når som helst, gjør kopieringen unnværlig for stadig flere.

Når vi spør, «Hvilke av følgende internettjenester har du eller din husstand tilgang til?», ser vi en stadig økning på flere av strømmetjenestene, når vi sammenligner med tidligere år:

Andel av befolkningen som bruker ulike strømmetjenester

At 3/4 av har tilstrekkelig kunnskap om den relativt nye teknologien *nettsky* til at de svarer «ja» på at de bruker slik teknologi, vitner om en økende åpenhet i befolkningen for å ta ny digital teknologi i bruk. Vi finner en jevn økning i tilgang til både strømmetjenester for musikk, TV, film og video. Rundt 2/3 har tilgang til dette. Nesten 50 prosent bruker strømmetjenester for radio og/eller podcast, og over 1 av 10 bruker strømmetjenester for lydbok og hørespill. Konsum av disse verkstypene gjennom strømmetjenester regnes ikke uten videre som kopiering, så lenge de ikke lastes ned og lagres «offline».

Internasjonale medieundersøkelser som Kantar gjennomfører årlig, viser at Norge er i verdenstoppen når det gjelder «digital penetrasjon». For eksempel svarer nå 97 prosent i Norge at de har tilgang til internett⁴.

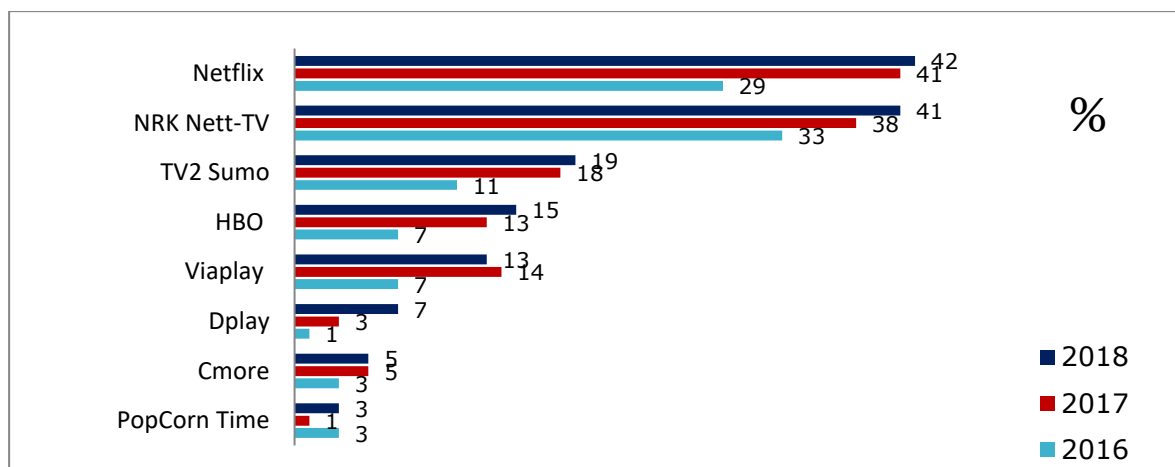
I vår undersøkelse svarer 54 prosent at «de eller andre i husstanden» betaler for tjenester for musikkstrømming (som Spotify, Tidal etc.), opp fra 50 prosent i 2017. Av de som betaler for musikkstrømming svarer 78 prosent at de lagrer musikk offline, som i praksis innebærer at det foretas en kopi, om enn ikke en kompensasjonsberettiget kopi.

58 prosent svarer at «de eller andre i husstanden» betaler for strømmetjenester for TV, film eller video, opp fra 50 prosent i 2017. Mens vi i 2017 så at det kun var 10 prosent som benyttet seg av offline lagring, er tallet i år doblet. Vi ser dermed tendenser til at bruk av funksjonalitet for offline lagring av «levende bilder» vil øke i årene som kommer.

Tar vi utgangspunkt i Kantars Interbuss-undersøkelse (Q4-2018) og ser på hvilke strømmetjenester for TV, film og video som er mest benyttet, er det særlig NRK Nett-TV og Netflix som utmerker seg. NRK Nett-TV har en ukentlig dekning på 41 prosent, og har økt med 3 prosentpoeng i løpet av et år. Netflix er den mest brukte betalingstjenesten med en ukentlig dekning på 42 prosent, en økning på ett prosentpoeng sammenlignet med fjoråret, men hele 12 prosentpoeng opp fra to år tilbake. I tillegg ser vi at den ukentlige dekningen til andre norske strømmetjenester som TV 2 Sumo, Viaplay og Dplay øker jevnlig år for år.

⁴ Tall fra Kantars undersøkelse, Forbruker & Media 18/2.

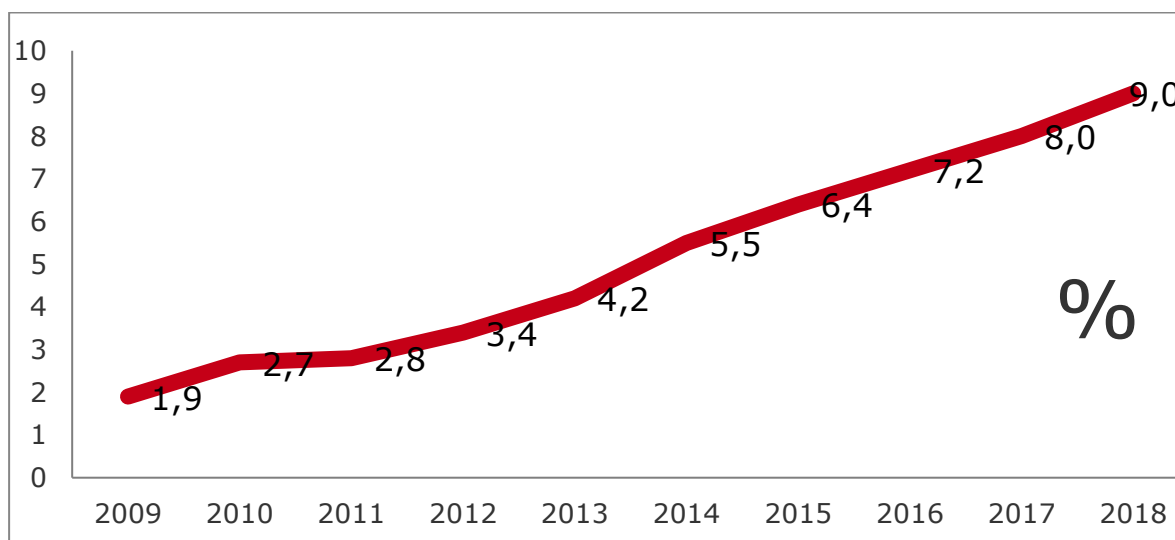
Ukentlig dekning strømmetjenester, hentet fra Kantars Interbuss-undersøkelser Q4-2016, Q4-2017 og Q4-2018

Ser vi på strømmetjenester for musikk, også dette fra Interbussundersøkelsen, er Spotify i en særstilling. 61 prosent av befolkningen, eller rundt 2,6 millioner personer, svarer at de har tilgang til tjenesten. Tilsvarende tall for Tidal og Apple Music er 12 prosent. Totalt svarer 56 prosent at de streamer musikk ukentlig, mot 50 prosent i 2016.

I følge tall fra Kantars TVOV-undersøkelse⁵ har andelen av den totale TV-seingen som er «forsinket» økt ytterligere fra 8 prosent i 2017 til 9 prosent i 2018. Man kan likevel ikke sette likhetstegn mellom en kopi og et program som er sett «forsinket». Til tross for at det blir vanligere å se TV-innhold forsinket, øker ikke kopieringen. Som tidligere nevnt, kommer dette av at TV-innhold konsumert gjennom tjenester som «start forfra», «ukesarkiv» og «T-We» ikke regnes som kopier.

Andel av den totale seertiden som foregår tidsforsinket

Kilde: Kantar. TVOV-undersøkelsen. Personer 12 år +. Opptaksseing siste 7 dager.

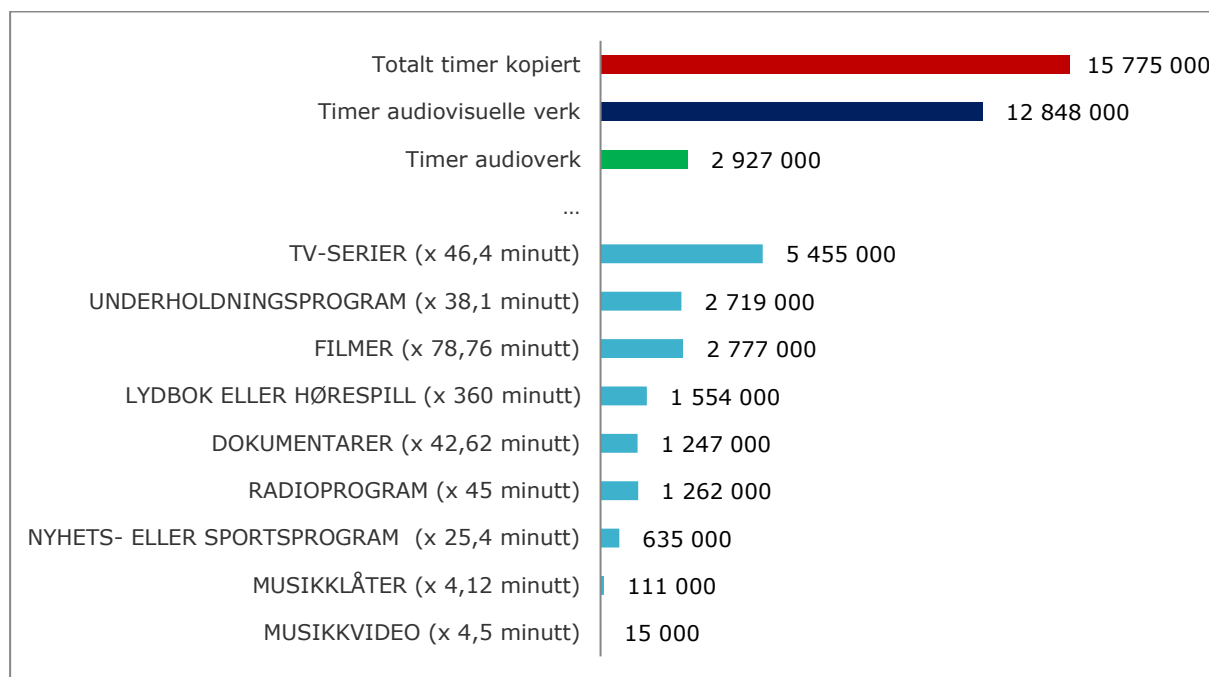
⁵ <https://kantar.no/kantar-tns-innsikt/tvov-verdens-mest-komplette-seerundersokelse/>

Vedlegg:

Vedlegg 1. Antall timer kopiert

For å ta hensyn til at de ulike verkene har ulik varighet, gjøres en beregning av «antall timer kopiert». Hvor mange minutter de ulike verkstypene får godskrevet per kopi er redegjort for i parentesene i grafen som følger.

Antall timer kopiert, kompensasjonsberettigede kopier brutt ned på verkstyper, 2018

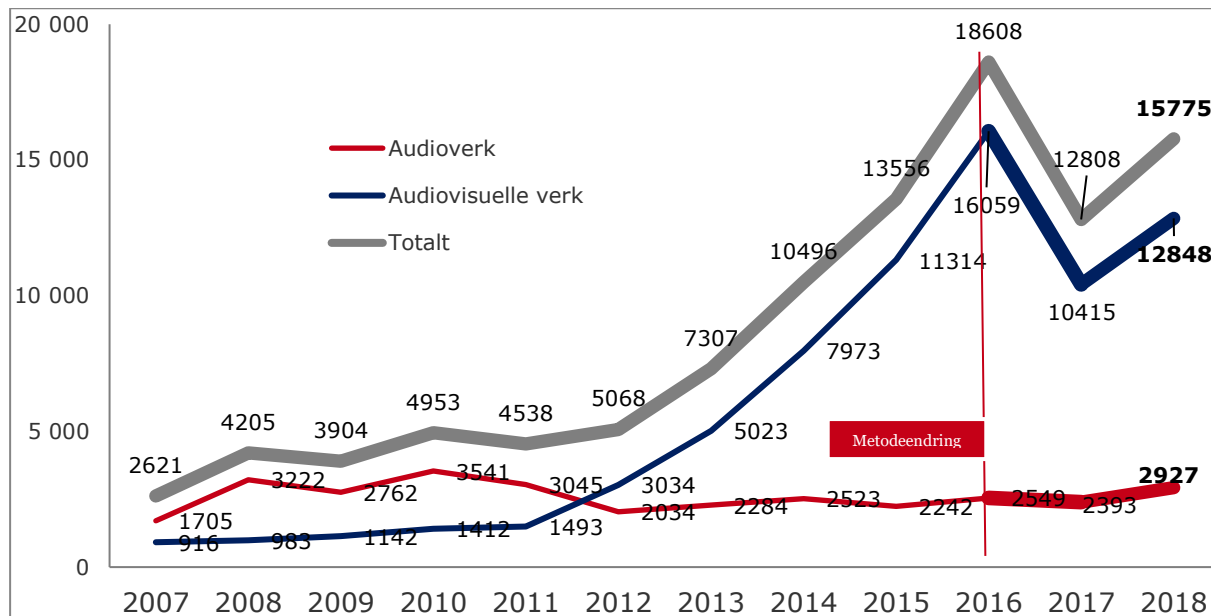
Totalt kopieres det i underkant av 16 millioner timer kompensasjonsberettigede kopier i en gjennomsnittsuke, mot ca. 13 millioner i 2017. Altså finner vi en økning i «antall timer kopiert» til tross for at «antall totale kopier» er relativt stabilt, målt mot fjoråret. Grunnen til dette er at verkstyper med lang varighet – som TV-serier, film og radio/podkast – øker mer enn verkstyper med lav varighet. Omtrent 12,8 millioner av disse timene gjøres av audiovisuelle verk, omtrent 2,9 millioner av audioverk.

Vi ser igjen at det er episoder av TV-serier, underholdningsprogram og filmer som bidrar til klart flest «timer kopiert» per uke. De audiovisuelle verkene utgjør 81 prosent av det totale antallet timer kopiert, samme andel som i 2017.

Når vi sammenligner årets tall med tidligere årganger av undersøkelsen, finner vi igjen et lignende mønster som med «totalt antall kopier». «Totalt antall kopierte timer» faller klart fra 2016 til 2017, men er noe høyere igjen i 2018. I et historisk perspektiv er tallet det nest høyeste som er målt⁶.

⁶ Fra og med 2017 benyttes det nye tidssatser som avviker fra tidligere års rapporter. De nye satsene samsvarer med satsene som blir brukt i fordelingssammenheng.

Antall timer kopiert, kompensasjonsberettigede kopier, historisk perspektiv

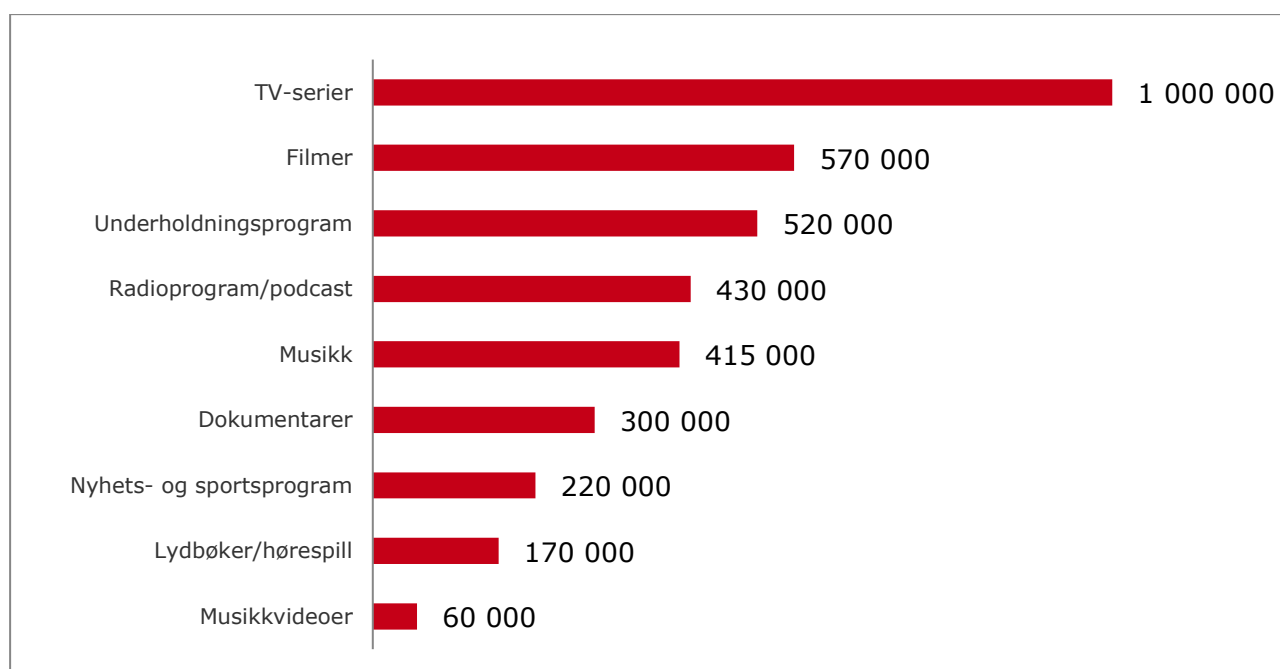
Vedlegg 2. Antall personer som har kopiert

Når vi ser på antall personer som har foretatt minst én kopi innenfor de ulike verkstypene, ser vi gjennomgående at antallet har falt det siste året. Unntakene er radio/podkast og ikke minst lydbøker/hørespill. Sannsynligvis bidrar et økt tilbud av både lydbøker og podkast via mobile enheter, og ikke minst en økning i utbredelse av hodetelefoner, til denne veksten.

Som i 2017, er det flest personer som kopierer episoder av TV-serier. Basert på hva som meldes inn, estimerer vi at omtrent 1,46 millioner personer kopierer episoder av TV-serier ukentlig, en tilbakegang på 60 000 personer sammenlignet mot 2017. Verkestypen som nest flest kopierer er underholdningsprogram. I underkant av 1,1 millioner personer har kopiert minst én kopi av underholdningsprogram. Dette er litt lavere enn fjoråret.

Av lydverkene er musikkverket som klart flest kopierer. Rundt 820 000 kopierer musikk ukentlig. Dette er en tilbakegang på 120 000 personer sammenlignet mot fjoråret.

Estimert antall personer som har kopiert minst én kopi av verkstype siste uke, 2018⁷

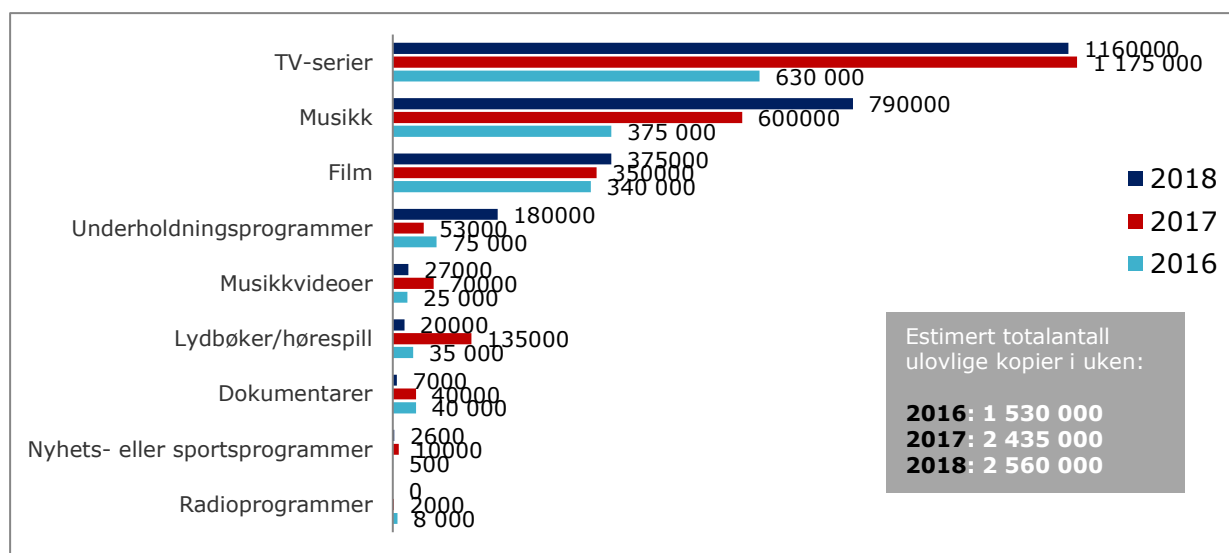
⁷ I tidligere runder er «antall personer» beregnet ut i fra andelen respondenter som svarer «at de har kopiert verkstype». I denne runden tas det utgangspunkt i andelen som «registrerer minst én kopi av verkstype».

Vedlegg 3. Antall ulovlige kopier

Basert på hva respondentene melder inn, estimerer vi det totale ukentlige antallet ulovlige kopier til ca. 2,5 millioner, uavhengig av verkstype. Tallet ligger på tilsvarende nivå som i 2017⁸. Vi finner de høyeste forekomstene av ulovlig kopiering innenfor verkstypene musikk, film og TV-serier. Den største økningen finner vi hovedsakelig innenfor musikk, som øker fra omtrent 600 000 til nærmere 800 000 ukentlige ulovlige kopier, og underholdningsprogram, som øker fra omtrent 50 000 til ca. 180 000.

Det er vanskelig å peke på en klar årsak til økningen, men det er et forholdsvis lavt utvalg som kopierer ulovlig. Høye enkeltregistreringer kan derfor påvirke det totale antallet ulovlige kopier. Ingen av verdiene kan likevel defineres som ekstremverdier, siden ingen verkstyper har observasjoner som overstiger 100 ukentlige ulovlige kopier.

Antall ulovlige kopier per verkstype

5 prosent av befolkningen melder inn ulovlig kopiering av minst én kopi, mot 8 prosent i 2016. Selv om det er en lavere andel som kopierer ulovlig, så melder de altså inn et forholdsmessig høyere antall ulovlige kopier. Blant de som kopierer ulovlig finner vi en klar overvekt av unge personer under 30 år. Over halvparten av de ulovlige kopiene som meldes inn registreres av personer under 30 år. Kun to prosent av de total ulovlige kopiene foretas av de over 60 år. Også menn, de med lav utdanning og -inntekt er overrepresentert blant de som kopierer ulovlig.

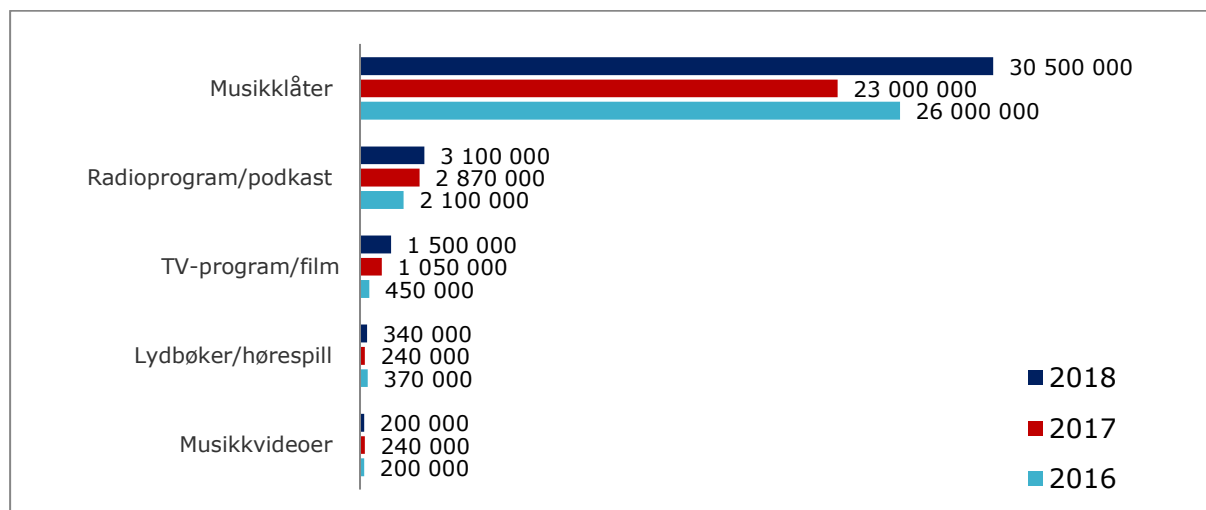
⁸ Siden metoden for å beregne ulovlige kopier er annerledes fra årene før 2016, lar ikke de tre siste års målinger settes inn i en historisk sammenheng.

Vedlegg 4. Offline lagring via strømmetjenester

Offline lagring av verk via strømmetjenester defineres i undersøkelsen som kopiering. Kopieringsformen er dog ikke kompensasjonsberettiget.

Selv om flere strømmetjenester tilbyr offline lagring innenfor flere verkstyper, er denne formen for kopiering klart mest utbredt innenfor musikk, noe følgende graf over antall ukentlige kopier viser:

Antall ukentlig kopier lagret offline via strømmetjenester

Imidlertid kjenner vi til at stadig flere av de større strømmetjenestene som Netflix og Viaplay, nå tilbyr funksjonalitet som muliggjør offline konsum. Vi kan se tendenser til at dette er et voksende fenomen for TV-program/film, gjennom en økning fra omtrent 1 million ukentlige kopier i fjor til 1,5 millioner i år. Også radioprogram/podkast ser vi øker jevnt, fra 2,9 millioner ukentlige kopier i fjor til 3,1 millioner i år. Likevel skjer altså den klart sterkeste økningen innenfor musikkverk. Her finner vi en økning fra ca. 23 millioner ukentlige kopier til omtrent 30 millioner.

Over 60 prosent av befolkningen benytter strømmetjenester for musikk ukentlig og over 50 prosent av befolkningen betaler for dette. 20 prosent svarer at de har lagret minst én musikkklåt på offline spilleliste siste 7 dager (mot 19 prosent i 2017), noe som tilsvarer ca. 850 000 personer. Estimert lagrer altså disse ca. 30 millioner låter offline i uken, som tilsvarer i underkant av 7 låter per person i befolkningen (mot 5 låter i 2017).

Offline lagring av radioprogram/podkast øker. Sammenlignet med fjoråret lagres det 7,5 prosent flere kopier. 11 prosent av befolkningen lagrer radioprogram/podkast offline per uke, mot 10 prosent i 2017.

Offline lagring av TV-program/film er langt mindre vanlig enn i tilfellet med musikk. Ikke desto mindre ser vi at dette er et økende fenomen. Flere av strømmetjenestene utvikler tjenester som gjør dette mulig. Selv om 58 prosent av befolkningen melder inn at de betaler for strømmetjenester av film- og TV-program (mot 54 prosent i 2017), som Netflix, HBO, TV2 Sumo, Dplay etc., er det kun 5 prosent, tilsvarende 210 000 personer, som svarer at de har lagret minst én film eller TV-program offline de siste 7 dagene, mot 4 prosent i 2017. Disse

lagrer omtrent 1,5 million filmer/program ukentlig, som tilsvarer 0,35 kopier per person i befolkningen.

Andel av befolkningen som betaler for strømmetjenester av TV-program

Vedlegg 5. Estimeringer, feilmarginer og konfidensintervall

Estimatenes presisjon avhenger av en rekke faktorer.

Ideelt sett skulle vi observert og vært til stede sammen med samtlige 2078 respondenter som har deltatt i undersøkelsen når de gjør sine kopieringsaktiviteter for å være sikre på at de registrerer riktig. Når dette ikke er praktisk eller økonomisk mulig, må vi etablere en metode som er gjennomførbar med de ressursene og den rammen vi har.

En viktig faktor er at respondentene faktisk forstår hva de svarer på. Teknologien knyttet til kopiering er ofte komplisert og vanskelig å forstå for mange. En viktig del av arbeidet med spørreskjemaet har derfor handlet om å utvikle tilstrekkelig tydelige definisjoner som ikke lar seg misforstå. Definisjonene har blitt testet på både et internt og et eksternt panel bestående av flere demografiske grupper.

For eksempel fant vi ut at det var vanskelig for enkelte respondenter å skille «offline lagring via strømmetjenester» fra «gratis kopiering fra internett». Ved å skille spørsmålene om strømmetjenester ut i en egen bolk, og plassere spørsmålene om strømming først i skjemaet, ble skillet klargjort for respondentene. For øvrig er det gjennomgående benyttet både grafikk, bilder og tekst for å tydeliggjøre hva vi legger i de ulike begrepene og definisjonene. Spørreskjema for 2018 er identisk med skjemaet i 2017.

I tillegg er det en rekke faktorer som gjør at vi må forvente noe **variasjon** fra måling til måling. Enkelte år lanseres det for eksempel populær musikk, filmer eller TV-serier som kan påvirke tallene. Ny teknologi kan forandre gamle kopieringsvaner, for eksempel også innenfor ulovlig kopiering. Omfattende kopieringsfenomener som arkivkopiering og seriekopiering kan også påvirke. Arkivkopiering hvor man eksempelvis digitaliserer hele sin platesamling er nok en sjelden aktivitet, men tallene er følsomme for om vi treffer på respondenter som gjør dette de ukene målingen gjennomføres, versus om vi IKKE møter på respondenter som gjør dette. Selv om vi opererer med metoder for fjerning av ekstremverdier, risikerer vi at i utgangspunktet uvanlige kopieringsaktiviteter kan påvirke tallene. Bruk av serieopptak er en funksjon som er vanlig i starten av TV-sesongen. Lanseres det TV-serier som det knyttes høye forventninger til slik at mange tilrettelegger for serieopptak kan dette igjen skape en uvanlig høy økning.

Når vi skal vurdere feilmarginene i en måling er det i statistikken vanlig å oppgi *konfidensintervall*. Et konfidensintervall angir intervallet som med en spesifisert sannsynlighet (som i vårt tilfelle er 95%) inneholder den sanne (men vanligvis ukjente) verdien av variabelen man har målt. I tillegg er det vanlig å se på *variasjonskoeffisienten* som er «et relativt spredningsmål og er lik forholdet mellom standardavviket og estimatet». Dette vil si at variasjonskoeffisienten angir hvor stor (prosentvis) konfidensintervallet eller feilmarginen er i forholdet til estimatet i seg selv.

Følgende tabell viser konfidensintervallene og variasjonskoeffisienten knyttet til estimatene av antall ukentlige kopier per verk:

Verk	Variasjons- koeffesient	Komp.berettig.	Komp.berettig. (1000)	95% konfidensintervall	
Filmer	8,6 %	2 115 320	2 115 000	1 752 000	2 478 000
Tv-serier	5,4 %	7 053 474	7 053 000	6 257 000	7 849 000
Nyhets- og sportsprogram	11,8 %	1 456 892	1 456 000	1 119 000	1 793 000
Dokumentar	12,3 %	1 755 391	1 755 000	1 328 000	2 182 000
Underholdningsprogram	7,7 %	4 281 161	4 281 000	3 588 000	4 973 000
Musikkvideoer	31,8 %	201 925	201 000	64 000	339 000
Musikklåter	14,0 %	1 612 294	1 612 000	1 154 000	2 070 000
Lydbøker og hørespill	20,1 %	259 071	259 000	153 000	364 000
Radioprogram	10,6 %	1 682 014	1 682 000	1 354 000	2 009 000
Totalt	6,5 %	20 417 541	20 417 000	17 826 000	23 008 000

På totalnivå er variasjonskoeffisienten 6,5 prosent, og konfidensintervallet angir at det endelige resultatet med 95 prosent sikkerhet vil ligge et sted mellom 17,8 millioner og 23 millioner ukentlige kopier. Ikke desto mindre er det oppgitte estimatet – 20,4 millioner kopier – det mest sannsynlige resultatet.

Det er også mulig å lese av usikkerhet knyttet til anslagene per verkstype over. Vi ser at det knyttes høyest usikkerhet til musikkvideoer og lydbøker/hørespill, og minst usikkerhet til anslagene til TV-serier, filmer og underholdningsprogram.

Vedlegg 6. Fjerning av ekstremverdier

I undersøkelsen ønsker vi at målingen tar utgangspunkt i den «vanlige» eller «typiske» kopieringsatferden i Norge. For å unngå at atypiske enkeltverdier påvirker estimatene i uforholdsmessig grad er det viktig å etablere en metode for fjerning av ekstremverdier. Selv om man kan argumentere for at kopieringen av ekstreme antall kopier er reell, er det knyttet usikkerhet til disse verdiene og de bør derfor ikke være en del av estimatene.

Etter en vurdering av de enkelte verkstypene har vi etablert en metode som vil følges videre, såfremt vi ikke ser endringer i teknologi, distribusjonsformer eller andre forhold som kan forklare endring i kopieringsatferd og begrunne en justering av praksisen:

- Verk hvor man svarer på kopiering for «**gårsdagen**»: fjerning av alle verdier over 20 kopier. Dette gjelder verkstypene film, TV-serier, nyhets- og sportssendinger, dokumentarer og underholdningsprogram.
- Verk hvor man svarer på kopiering for «**siste uke**»: fjerning av alle verdier over 100 kopier for verkstypene lydbøker/hørespill, radioprogram/podkast og musikkvideo. Musikkverk behandles spesielt på grunn av kortere varighet og mindre behov for lagringskapasitet. Alle verdier over 400 kopier fjernes.
- 100 ulovlige kopier eller flere vil også regnes som ekstremverdier og dermed fjernes.

Totalt ble det fjernet 2 observasjoner i årets undersøkelse.